

Výstavu o Králickém Sněžníku navštívilo 200 lidí

Děkujeme všem, kteří přišli navštívit expozici muzea v Malé Moravě. Vážíme si Vašich názorů, postřehů a pochval. V průběhu srpna až

září muzeum navštívilo takřka 200 návštěvníků.

Chtěli bychom muzeum opět otevřít na jaře roku 2013. Znovu by měla být otevřena expozice lesnictví, ochrany přírody, myslivosti a zemědělství. Určitě se nám podaří tyto „staré“ expozice něčím vylepšit.

Nové expozice by měly být zaměřeny na vytvoření původní školní třídy. K tomuto nápadu jste nás inspirovali Vy, kdo jste do budovy bývalé školy chodili. Vaše vzpomínky na zdejší školu jsou milé a většina z vás na školní docházku rádi vzpomínáte.

Tím Vás chceme také poprosit jestli máte doma staré slabikáře, čítanky, učebnice počtů, cokoli co se váže na školu, půjčte nám je. Vše v pořádku vrátíme.

Na všechny se na jaře těší

*Společnost přátel
muzea Malá Morava*

Lidé věří, že lokálka opět pojedje

ORLICKOÚSTECKO – „Pan Dušek se tak jmenuje proto, že nám mluví z duše,“ prohlásil s úsměvem na adresu nového radního pro dopravu Jaromíra Duška Arnošt Juránek, výpravčí z Dolní Lipky, který byl jedním z mnoha, kdo loni hlasitě nesouhlasili s rušením provozu na regionálních železničních tratích.

O obnově železničního spojení na trati Dolní Lipka – Hanušovice a Moravský Karlov – Štítý, respektive mezi Pardubickým a Olomouckým krajem, se nedlouho po krajských volbách začíná hlasitě a vážně hovořit. Jednání na úrovni krajů se uskuteční příští týden.

Starostové jsou pro

Zájem ze strany Jaromíra Duška Orlickému deníku potvrdila starostka Králík Jana Ponocná: „Pan radní nás kontaktoval, jestli bychom měli zájem prozatím o obnovení víkendových spojů na trati Dolní Lipka – Hanušovice, kde dnes nejezdí nic.“ Jak dodala, jejich odpověď byla samozřejmě kladná.

Na zvážení vedení Králík navíc přidalo obnovení železničního provozu až do Štítů, vlaky totiž končí na hranici krajů v Moravském Karlově. „My bychom to samozřejmě uvítali, byli jsme proti rušení provozu.“

Neviděl jsem žádný smysl v tom, že vlak zastaví v Moravském Karlově, a nepřijede do Štítů,“ říká jednoznačně starosta Štítů Jiří Vogel a pokračuje: „Lidé nám dodnes vyčítají, že za to můžeme my, přestali jezdit veřejnou dopravou.“

Jaromír Dušek pro Orlický deník uvedl, že nového jízdního řádu se sice dotknou jen kosmetické úpravy, ale zásadní změny by rád realizoval v březnu nebo dubnu příštího roku. „Už teď připravujeme změny autobusových i vlakových jízdních řádů v poměrně velkém rozsahu. A to tak, abychom je pokud možno skloubili do stejného termínu spuštění.“

Chceme, aby na sebe začaly vlaky opět navazovat, aby začaly zastavovat pro cestující na některých tratích, a snažíme se o všechny neprovozované, aby začaly opět jezdit. Týká se to trati na Hanušovice i trati, která nyní končí v Moravském Karlově. Abychom spoje, které přecházejí přes hranice krajů, mohli provozovat, budeme společně jednat už příští týden s náměstkem hejtmana Olomouckého kraje,“ řekl Dušek.

„My to samozřejmě vítáme, protože to, že se tam nejezdí, je takové mrhání dílem našich předků, že se to ani nedá popsat,“ uzavřel železničář Arnošt Juránek, který se svým kolegou dokonce založil klub Moravský pohraniční, jehož cílem je propagace trati i obnovení provozu.

Šárka Mikulecká
Orlický deník, 24. 11. 2012

Osobní vlaky se vrátí na tratě mezi kraji

Na železničních tratích Štítý - Ústí nad Orlicí a Hanušovice - Dolní Lipka, které spojují Olomoucký kraj se sousedním Pardubickým krajem, přestaly zhruba před rokem jezdit vlaky. Východočeši je totiž nahradili autobusy. Ted po volbách to ale vypadá, že se vlaky vrátí.

Nový náměstek pro dopravu Pardubického kraje, kterým je dlouholetý železniční odborář

Jaromír Dušek, už pracuje na variantách, jak osobní vlaky na koleje vybraných tras postupně znovu dostat. Ve hře je dokonce i optimistický scénář, že se lidé o víkendech svezou vlakem z Hanušovic už po Novém roce. Na další novinky má dojít v rámci termínu provedení změn v jízdním řádu v červnu. Nebo i dřív.

„U zmíněných dvou tras se určitě budeme

za návrat osobní vlakové dopravy angažovat. Dokonce věřím, že už od ledna zkusíme alespoň víkendové spoje na Hanušovice,“ řekl Dušek.

Ten pak chce dál se starosty hledat ty nejlepší změny a postupně je zavádět do praxe. „Předpokládáme, že bychom ve spolupráci s Olomouckým krajem zajížděli až do Štítů a projížděli Moravský Karlov,“ dodal.

Odborníky ale lednový termín překvapil. „Z technologického hlediska jsem skeptický, že by šlo provoz některých linek zavést už od ledna. Optimističtější by byl spíš červen,“ podotkl šéf koordinátora Integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje Jaroslav Tomík.

Podle regionální mluvčí Českých drah Kateřiny Šubové je, pokud o to kraje požádají, v obecné rovině technicky možné vybrané spoje zavést. Konkrétní návrhy ale Dráhy zatím neobdržely. Byť svým předchůdcem zavedenou autobusovou dopravu Dušek nezavrhuje, a na některých místech lidem dokonce pomohla, v řadě případů vidí jako vhodnější vlak. „Je nutné vše skloubit. Naši předchůdci se zahleděli do toho, že autobusová doprava je samospasitelná, ale není,“ míní Dušek.

Náměstek olomouckého hejtmána Alois Mačák bude s Duškem o návratu spojů jednat příští týden.

„Budeme řešit celou problematiku, ať je to Dolní Lipka - Hanušovice či Moravský Karlov - Štítý,“ řekl Mačák. Ten považuje krok někdejšího vedení Pardubického kraje za nezdařenou optimalizaci.

„Zničili vlakové spoje, které měly pro lidi svůj přínos. A byt je nahradily autobusy, tak se ten systém zhroutil. Chceme to pomoci napravit,“ podotkl.

Pardubický kraj loni v prosinci kvůli změně svého systému hromadné dopravy a hledání úspor ukončil pravidelnou osobní dopravu třeba na tratích Moravský Karlov - Štítý, Moravská Třebová - Chornice - Velké Opatovice, Chornice - Džbel, Dolní Lipka - Hanušovice.

U spojů, které projížděly i přes území Olomouckého kraje, se zdejší hejtmanství snažilo o jejich zachování. A to i za cenu, že by kraj přispíval i na kilometry ujeté na území „sousedů“.

„Jenže by to přišlo na zhruba 20 milionů korun. Tak jsme museli také nahradit vlakové spoje autobusovou dopravou i na našem území,“ vzpomíná Mačák. Dnes je proto podle něj na tahu právě Pardubický kraj.

„Máme svou představu, jak postupně vrátit provoz zpět. Chceme obnovit na zmíněných tratích stav tak, jak byl původně, a ještě jej o něco vylepšit. Ale bez Pardubického kraje se to nepovede,“ shrnul Mačák.

Jitka Janečková
MF Dnes, 22. 11. 2012

Nová paní hospodská

Od října se stala novým nájemcem pohostinství na Malé Moravě paní Pavlína Křišková. Bydlí v Šumperku, ale zdejší hospůdka se jí zalíbila, protože je prý pěkně vybavená. Když se dozvěděla, že je k pronajmutí, neváhala a hned se přihlásila.

Chtěla by přilákat zákazníky na domácí

kuchyni a na akce. Jak se pochlubila, udělala již zabijačkové hody a upekla svatomartinskou husu.

Jak nám ještě sdělila, má i malou pekárnu, kde se pečou kálače a buchty. Peče v ní i místní pochoutky, jako je klepáč a olšovské šišky.

Petr Mahel

Otázky pro starostu

Jistě i vás zajímá mnoho věcí, které by vás zajímaly. Rádi se za vás zeptáme starosty obce Malá Morava, pana Antonína Marinova. Dnes jsme mu položily dvě otázky.

Malá Morava by si v příštím roce měla polepšit na daňových výnosech asi o 700 000 Kč. Neuvažujete o tom, že by obec vytvořila pracovní místa pro lidi v produktivním věku, například v oblasti veřejných prací na úklidu a údržbových prací v obci?

O tom, jestli si naše obec v příštím roce podle nového zákona o rozpočtovém určení daní přilepší o oněch zmiňovaných 700 000 korun můžeme přinejmenším diskutovat. Je to údaj, který vyplývá z červencových předpokladů o růstu ekonomiky na příští rok, který byl tehdy odhadován na 1,7 %. Ovšem čísla se zhoršují a ministerstvo vnitra ve své poslední prognóze počítá pro příští rok s nárůstem HDP pouze o 0,7 %. Já osobně si myslím, že vývoj může být ještě horší, a proto nebudeme při přípravě návrhu rozpočtu s touto částkou vůbec počítat. Stejná situace byla i v roce 2008, kdy byl ministerstvem odhadován růst ekonomiky, ovšem výsledkem byl více než pětiprocentní pokles daňových příjmů ze státního rozpočtu do rozpočtů obcí.

V případě, že se ovšem tato situace nebudě opakovat, můžeme vyšší příjem použít třeba i na úklid a údržbu. Chtěl bych jenom podotknout, že se i v současnosti snažíme vytvářet pracovní příležitosti pro naše občany. Každoročně zřizujeme sezónní pracovní místa pro uchazeče o zaměstnání na veřejně prospěšné práce v rámci Operačního progra-

mu Lidské zdroje a zaměstnanost, který je financován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu. V roce 2010 jsme zaměstnali 6 pracovníků, loni 8 a v letošním roce 4. Na úklid a údržbu veřejných prostranství využíváme také institut veřejné služby, kterou u nás vykonává asi 10 uchazečů o zaměstnání vedených na úřadu práce.

Jaký je váš osobní postoj k aktivitě několika zdejších občanů obce, kteří vytvořili pomyslnou Olšovskou zemi a nepřímo propagují Malou Moravu, a to ať už vydáním pohádek paní Brňákové či nedávnými akcemi Malomoravská buchta a Podbělníkovo gulášobraní?

Myslím si, že jakákoliv aktivita a snaha zviditelnit naši obec navenek má smysl. Důležité je zapojení občanů do těchto aktivit. Vedle zajištění základních podmínek pro život v obci a veřejných potřeb bychom měli vytvářet zázemí pro aktivní účast občanů na chodu obce a prostor pro realizaci zájmů. Obec potřebuje ovšem i zpětnou vazbu od svých obyvatel. Tato dobrá spolupráce funguje u převážné většiny místních organizací a zájmových sdružení. Za sebe ovšem musím říct, že o aktivitách skupiny lidí kolem „Olšovské země“ a o knížce pohádek se dozvíám, stejně jako ostatní, až ze stránek Devítky.

Je to ovšem škoda, protože spolupráce by mohla být přínosem.

Půjčky pro stavebníky

Obec Malá Morava i v roce 2013 nabídne možnost poskytnutí půjček z Fondu rozvoje bydlení pro každého stavebníka, ať již fyzickou nebo právnickou osobou, která bude opravovat svůj dům, kde je alespoň jeden byt.

Lze poskytnout půjčku až do výše 125 000 Kč. Vyhlášení výzvy a příjem žádostí bude v prvním čtvrtletí příštího roku. Více informací na www.obecmalamorava.cz v odkaze Půjčky na bydlení.

Kým je MAS Horní Pomoraví o. p. s.?

V naší obci na úřední tabuli nebo na jejich webových stránkách si občas přečteme, že společnost MAS Horní Pomoraví o. p. s. vyhlašuje výzvu na předkládání žádostí o dotaci k podpoře v Programu rozvoje venkova. Rádi bychom vám tuto společnost alespoň trochu představili. Zašli jsme proto do turistického informačního centra v Hanušovicích, kde má MAS sídlo a oslovili jsme paní Andreu Merčákovou, právnickou MAS.

Kdy byla založena vaše společnost a za jakým účelem?

Jedná se o neziskovou organizaci založenou v roce 2006 za účelem rozvoje spolupráce obcí, neziskových organizací a podnikatelského sektoru na vymezeném území. Zpočátku se jednalo pouze o osm obcí na Hanušovicích. V roce 2008 došlo ke spojení s MAS Zábřežsko a území se tím rozšířilo na celkový počet 46 obcí.

Kdo jsou členové organizace?

Místní akční skupina (MAS) znamená místní partnerství veřejné správy (obce, příspěvkové organizace - školy), neziskových organizací (spolky, sdružení), a podnikatelských subjektů (živnostníci, zemědělci, řemeslníci...). Hlavním cílem této trojnásobné spolupráce je zapojit občany, probudit jejich zájem o dění v regionu, vytvořit vlastní rozvojovou strategii území, pomocí které bude region rozvíjen. Jedním z nástrojů rozvoje je také aktivní získávání a rozdělování dotačních prostředků.

Je vaše činnost omezena územím nebo chcete rozvíjet vaše aktivity i někde jinde než na Hanušovicích?

Činnost naší organizace je vymezena územím 46 obcí na celkem 672 km², aktivity tedy rozvíjíme na celém území MAS. Nejedná se tedy pouze o území Hanušovic a okolí. Obce mimo naši působnost spadají do okolních MAS, jejichž seznam je možné nalézt na stránkách ministerstva zemědělství.

Jak pomáháte místním firmám a podnikatelům při jejich podnikání?

Místní podnikatelé si mohou zažádat u MAS o dotaci na svou podnikatelskou činnost, při čemž mohou žádat na zakládání no-

vého, nebo na rozvoj již existujícího podniku. Dotace umožňuje nákup strojů, technologií, vybavení a dalších zařízení. V rámci realizace projektu je nutná finanční spoluúčast žadatele, ale to je v maximální výši u podnikatelů do 50 %. I tak jsou ale prostředky dostatečnou motivací pro podání žádosti.

Dále se také mohou podnikatelé přímo zapojit do činnosti MAS a aktivně se podílet na rozvoji regionu.

Podle jakých parametrů vyhledáváte dotační projekty?

Projekty jsou vyhlašovány podle pravidel Ministerstva zemědělství ČR, Programu rozvoje venkova. Pravidla jsou veřejně dostupná na webových stránkách naší organizace nebo na stránkách ministerstva. Výši finančních prostředků a směry podpory určují právě zástupci z regionu, kteří se aktivně podílejí na činnosti MAS.

Kdo může předložit projekt k výběru?

Do vyhlášené výzvy se může přihlásit každý, kdo splňuje podmínky příjemce dotace. Podle zaměření dotačního titulu to jsou obce, podnikatelé a neziskové organizace.

Kolik projektů už jste realizovali?

MAS Horní Pomoraví zaregistrovala v šesti výzvách již 91 projektů. Celková výše podpořených projektů je necelých 49 mil. Kč. V oblasti Malé Moravy bylo podpořeno již 5

projektů. Žadatelem byla obec Malá Morava, místní podnikatel v cestovním ruchu a také dvě neziskové organizace. Alienteam.cz dokonce získal podporu ve dvou kolech výzvy na vytvoření a rozšíření multifunkčního hřiště na Malé Moravě.

Kde získáváte finance na projekty?

Finance na činnost MAS jsou získávány z podpory administrace programu LEADER – výběr projektů k podpoře a jejich administrace. Dále také z členských příspěvků a podpory obcí. Jako nezisková organizace také provozujeme Informační centrum v Hanušovicích a pomáháme s rozvojem regionu – pořádání kulturních a vzdělávacích akcí.

Finance na podporu projektů jsou získány z již zmiňovaného Programu rozvoje venkova, kde jsou dotace složeny z 80 % z prostředků Evropské unie a z 20 % z prostředků České republiky.

Zajišťujete regionální koordinaci výrobků značky „Jeseníky originální produkt“. Můžete popsat, o co se jedná a jaké výrobky mohou nést tuto značku a kdo se může o ni ucházet?

Jedná se především o jednotný systém značení výrobků, potravin, zemědělských a přírodních produktů, které vznikly na území určitého regionu a jsou pro něj nějakým způsobem charakteristické, nebo je jiný důvod, proč se jimi pochlubit. Značka „Jeseníky originální produkt“ je určena všem místním výrobcům, ale nyní také poskytovatelům ubytovacích a stravovacích služeb, jimž záleží na kvalitě, hospodárnosti a šetrnosti k životnímu prostředí, a jejichž produkty mají k Jeseníkům nezaměnitelný vztah. Jeseníký region nyní reprezentuje 39 originálních produktů a 8 stravovacích či ubytovacích zařízení. Ucházet o značku se tedy může každý, jehož výrobek, či služba splňuje výše uvedené požadavky.

V letošním roce, jako první region v České republice budou Jeseníky certifikovat zážitky, nebo-li turisticky atraktivní lokality a s nimi spojené služby. Certifikát v této kategorii zážitků budou moci získat takové služby, akce nebo atraktivní z území Jeseníků, které jsou svým způsobem, jedinečné, nepoškozují životní prostředí a certifikovaný zážitek má potenciál rozvíjet návštěvníky Jeseníků, ať už ve smyslu poučení, nebo překonání osobních hranic.

Děkuji za rozhovor.

Za Devítku se vypytał Petr Mahel

Dětské hřiště ve Vojtíškově se v listopadu dočkalo kolaudace.

Foto Kamila Tóthová

Pan Jaroslav Šabata na TV Nova

V zářijovém pořadu Víkend, který jste mohli sledovat na televizi NOVA, jsem mohli mimo jiné vidět bývalého rodáka z naší obce pana Jaroslava Šabatu. Dnes žije v Králíkách, nedaleko benzinové pumpy.

Svůj podzim života věnuje umění, je typickým přestavitelem tzv. lidové tvorby. Vyzkoušel si sochařství, grafiku i lidové písemnictví. Nejraději se věnuje krajinomalbě s pohledy na Králický Sněžník, Suchý vrch, klášter na Hoře Matky Boží a kostely okolních obcí. Králíči ví, že se pan Jaroslav Šabata zabývá kromě krajinomalby i grafikou, kresbou a literární tvorbou. Je autorem bohatě ilustrovaných pohádek a příběhů pro děti i dospělé, které stále čekají na své knižní vydání. Za všechny jmenujme sbírky - Pohádky ze Suchého vrchu, Králícké pohádky, Králícká strašidla, Sněžnické pohádky, Nejstarší pověsti králícké, Loupežníci pod Sněžníkem, Pašerácké pohádky, Pitaval, Myslivecké klepy.

Celá tvorba je věnována místním zvyklostem a způsobu života v horách. Ve Sněžnických pohádkách se snaží přiblížit geografickou jedinečnost evropského rozvodí i pro nejmenší a nejděčnější dětské publikum. Dramatizaci pohádek, kterou se nyní pan Šabata zabývá, připravuje pro loutkové divadlo. Pokud se podaří nastudovat, pod vedením Ley Hnilíčkové, herečky Národního divadla Marionet Praha, alespoň část pohádek s Rozvodnicí, Krulišákem a Sněžníkem,

předvedeme své snažení na listopadové premiéře. S loutkami, které nezhotovil nikdo jiný, než sám autor.

Ten ale nezapomněl na naši obec, i když má hodně jiné práce. Zhotovil pro nás první loutku Podbělníka, která je vystavená na Rybářské baště ve Vysokém Potoku. Je ještě nedokonalá, v lednu se však dočká svého vylepšení. Už dnes si ji ale můžete pro-

hlédnout a třeba nám na emailovou adresu Devítky poslat svůj názor.

A pokud vás literární dílo pana Šabaty zajímá už dnes, dříve než se dočká svého knižního vydání, můžete se do něj začíst na internetové adrese <http://cihelna.militaryclub.info/pohadky/index.html>

Petr Mahel

Olšovské kuličky

Ingredience: 130 g lískových oříšků, 250 g moučkového cukru, 100 g rybízové (jahodové, meruňkové) marmelády, 1 citrón, 1 lžice rumu (pozor, ne pančovaného!), čokoládová poleva, 1 lžice medu.

Postup přípravy: moučkový cukr, citrónovou šťávu, med, marmeládu a rum utřeme, přidáme mleté lískové oříšky a vypracujeme těsto. Z něj tvoříme kuličky, které namáčíme v čokoládové polevě a necháme na chladném místě ztuhnout.

Připravila
Alena Turoňová

Kde se nebude vyhrnovat

Také v nadcházejícím zimním období zůstanou některé silniční úseky bez zimní údržby. V naší obci se jedná o:

- silnici III/31228 v úseku Zlatý Potok - hranice okresu Ústí nad Orlicí, v délce 2,152 km,
- silnici III/31239 v úseku Pod-

lesí hřbitov - konec silnice, v délce 0,350 km,

- silnici III/31241 v úseku Vysoká - konec silnice, v délce 0,300 km.

www.kr-olomoucky.cz

Požádejte si o příspěvek

Do 28. 2. 2013 je možno požádat o poskytnutí příspěvků z rozpočtu Obce Malá Morava na podporu veřejně prospěšných aktivit v oblastech kultury, vzdělávání, sportu, tělovýchovy, turistického ruchu a sociálních služeb.

Příspěvky lze poskytnout na činnosti, které splňují následující podmínky:

- oblast kultury, sportu a tělovýchovy, životního prostředí, sociálních služeb a turistiky,
- činnost je vyvíjena pravidelně,
- činnost není prováděna jako podnikání nebo zaměstnání,
- cílem činnosti není dosažení odměny v jakékoliv formě (zisku, mzdy, platu).

Příspěvek je poskytnut na 1 kalendářní rok. Požádat o příspěvek mohou pouze právnické osoby pracující zejména s dětmi, mládeží nebo sociálně potřebnými, které pracují nebo organizují svou činnost i na území obce Malá Morava.

Více informací na www.obecmalamorava.cz v odkaze Granty a dotace nebo přímo na Obecním úřadě Malá Morava.

Vzpomínka na letošní ztužkování prvňáčků na ZŠ Hanušovice.

Foto Kamila Tóthová

Črty z moravských dějin

Husitské války na Moravě

Husitské války, jejichž centrem se ve 20. a 30. letech 15. století staly zejména Čechy, probíhaly i na území Moravy, i když zde měly svá specifika a svůj odlišný průběh. Husitství se zde stalo jakýmsi politickým a vojenským zápasem husitské šlechty a moravského markraběte o hegemonii v zemi. Silnou úlohu v protihusitském tažení zde hrála města i církve a Morava se tak částečně vymkla vlivu husitství.

Počátky husitství na Moravě

Morava stejně jako Čechy se na počátku 15. století otevřela vlivu reformátorů, v jejich čele stál Mistr Jan Hus. Již moravský markrabě Jošt Lucemburský se zajímal o Viklefovy spisy i o Husovu nauku. Na jihozápadní Moravě před rokem 1409 působil i Jan Žižka, který odtud v roce 1410 odešel spolu s Janem Sokolem z Lamberka do bitvy u Grunwaldu. Husitismus se však na Moravě rozšířil zejména zásluhou zemského hejtmana Lacka z Kravař. O husitství se opírala i část moravské vyšší a nižší šlechty, která využívala patronátního práva nad kostely a fary obsazovala husitskými knězi. Husitství tedy prorazilo na Moravě zejména na venkov. V roce 1415 přidala většina moravské šlechty své pečeti pod Stížný list českých a moravských pánů do Kostnice na protest proti upálení Jana Husa. Opakem se stala

velká města, která byla v přecházejících střetnutích, zejména v markraběcích válkách v neustálém konfliktu se šlechtickými vojenskými družinami, které olupovaly měšťany na cestách a snažily se města ovládnout. Ta se přiklonila na stranu Zikmunda Lucemburského, který se po smrti Václava IV. stal jeho nástupcem jak na českém trůně, tak i moravským markrabětem.

První boje

K prvním konfliktům na Moravě došlo již roku 1419. Trebovská kronika uvádí, že „tohoto roku husité Moravu na mnoha místech pustošili.“ Blíže zprávy o bojích neexistují, jednalo se zřejmě jen o menší střetnutí, která se svou organizovaností a rozsahem nemohla srovnávat s akcemi v Čechách. Na vánoce roku 1419 se v Brně objevil Zikmund Lucemburský, kde zasedal zemský sněm. Ten přijal Zikmunda jako moravského markraběte a ustanovil novým zemským hejtmánem Jindřicha Plumlovského z Kravař. Zikmundovy první křížové výpravy v létě roku 1420, která vyvrcholila bitvou na Vítkově, se však zúčastnila jen velmi malá část moravské šlechty, z významnějších pánů pouze Oldřich z Boskovic a bratři z Ronova. Moravští páni se však účastnili podzimního tažení do Prahy, které v bitvě pod Vyšehradem pro ně skončilo tragicky. Na bojišti mezi mrtvými zůstal jak zemský hejtmán, tak výkvět moravské

šlechty, další páni byli zajati. Po tomto neúspěšném tažení se Zikmundova vojska stáhla na Moravu a Zikmund zde rozběhl diplomatickou kampaň, když městům potvrzoval a uděloval privilegia s poukazem na jejich boj proti husitům. Roku 1421 došlo k jarnímu tažení husitů na západní Moravu, kde husité obsadili několik měst ležících na česko-moravské zemské hranici a na jihovýchodní Moravě vzniklo středisko radikálních husitů - tábor v Nedakonicích. Dne 4. června 1421 se v Čáslavi uskutečnilo jednání politické reprezentace, na němž Moravu zastupoval nový zemský hejtmán Vilém I. z Pernštejna a s ním nejméně významnější páni z husitské šlechty - Petr z Kravař a Strážnice a Jan z Lomnice. Moravané se zavázali přijmout čtyři artikuly pražské, ale odmítli okamžitě vypovědět poslušnost Zikmundovi Lucemburskému a souhlasit s polskou kandidaturou na český trůn. V říjnu až prosinci téhož roku došlo k tažení Zikmundových vojsk v rámci druhé křížové výpravy, jež na Moravě marně dobývala Uherský Ostroh Haška z Valdštejna a Tovačov Jana Tovačovského z Cimburka. Během tažení Zikmund na zemském sněmu v Brně 17. listopadu donutil většinu moravské šlechty k odřeknutí kalicha, ale druhá křížová výprava poté v Čechách zkrachovala v bitvách u Kutné Hory a Habru.

Vojtíškovské Podbělníkovo gulášobraní

Poslední říjnovou sobotu pořádala místní organizace politické strany Moravané ve Vojtíškově v Pensionu Sport PODBĚLNÍKOVU GULÁŠOBRANÍ.

Soutěžilo se o nejlepší guláš. Místní občané projeví o akci velký zájem a dokonce i vládce Králického Sněžníku Podbělník přispěl svou pomocnou rukou a ze své sněhové komory rozsypal pár pytlů sněhových vloček nad svým královstvím.

Ve čtyřčlenné porotě zasedli Ing. arch. Richard Novák, místostarosta Dolní Moravy, Ing. Oldřich Šperka, předsedou poroty byl majitel penzionu pan Zajaroš a posledním porotcem byl pan Tomáš Sehnoutka.

Porota měla těžké rozhodování, soutěžící připravili guláše různorodých chutí a vůní, každý guláš byl jedinečný a výjimečný.

Podmínkou bylo přinést pět porcí od každého druhu. Z toho pak porota odebrala vzorek a zbytek byl rozdán mezi publikum a návštěvníky penzionu. Ochutnali také hosté z Náchoda a Pardubic a i oni se shodli, že to porota rozhodně nebude mít jednoduché.

Po dlouhé debatě byl jako nejlepší vyhod-

nocen guláš, který uvařila paní Kamila Tóthová z Vojtíškova. Na dotaz, jaké mu dala jméno, odpověděla, že guláš se jme-

nuje Vojtíškovský, protože některé suroviny byly vypěstovány přímo ve Vojtíškově. I další soutěžící použili místní produkty, houby apod., což pořadatele velmi těší, že zde lidé stále ještě chovají a pěstují a jsou ochotni se o svou úrodu rozdělit. A to nám dává motivaci, abychom příští rok uspořádali další ročník.

Žádná akce se neobejde bez sponzorů a aktivních lidí, kteří ji připraví. Proto děkujeme pivovaru Holba Hanušovice za sponzorský dar, panu Zajarošovi a Kamile Tóthové za obětavé úsilí ve prospěch akce, Honzovi Morbacherovi za vytvoření plakátu a všem lidem, kteří byli ochotni pomoci.

*Za místní organizaci Moravané
Petr Mahel*

Podzim v naší mateřské škole

Krásné podzimní dny jsme trávil s dětmi na školní zahradě při dlabání dýní a „navlékání“ listů javoru na drát. Z takto navlečeného listu jsme vyrobily stonožku, která nám zdobí plot školky.

V úterý 23. října 2012 jsme navštívily s myslivkyní Ing. Marikou Špárníkovou zdejší krmelec. Děti měly od rodičů připravené různé dobroty pro zvířátka – sušený chléb, rohlíky, jablíčka, kukuřiči, mrkvičky a jiné. Po příchodu ke krmelci na nás čekala za stromem „paní kuna“, která se nás vůbec nebála. Celou naši návštěvu se tvářila velice přísně a chovala se velmi tiše. Paní myslivkyně pro nás měla připravené krásné povídky o zvířátkách i s obrázky. Také nám ukázala pár zvuků na vábnice, která se dětem moc líbila. Aniče a Tomášovi se podařilo u krmelce v trávě najít paroží jelena, které teď zdobí šatnu naší školky. Také jsme si mohly pohladit „koušek“ srnečka.

Podle rádků jistě tušíte, že paní inženýrka měla program pro děti velice pěkně připravený. Za to jí ještě jednou moc děkujeme. Také nesmím zapomenout poděkovat rodičům za všechny dobroty pro zvířátka, které děti dovezly do školky. Některé pamlsky jsme daly do korytka u krmelce a zbytek (celý pytel) bude nachystán na zimu.

Na základě této akce tatínek Aničky Kouřilové pro naši školku vyrobil krmelec, který již máme plný sena a dobrot v korytce za plotem. Máme na něj krásný výhled z okna třídy a už se jen těšíme, až k němu přijdou první návštěvníci. Panu Janu Kouřilovi jsme s dětmi osobně poděkovaly v pátek 9. listopadu 2012 na akci s názvem „Uspávání broučků“.

Akce s názvem „USPÁVÁNÍ BROUČKŮ“ se konala na školní zahradě společně s rodiči. V odpoledních hodinách si děti nachystaly lampionky a vlastnoručně vyrobeného broučka. V doprovodu rodičů jsme prošli naši trasu, která měla čtyři stanoviště. U každého stanoviště (broučka) jsme s dětmi zazpívali písničky a zarecitovali básničky s podzimní tematikou. Také jsme postupně zhasínali světýlka, aby broučci mohli spokojeně usnout. U posledního zastavení (u beruš-

ky) daly děti spát do košíčku s listím svého vyrobeného broučka. Děti dostaly odměnu v podobě balíčku se sladkostmi a pár dekorativních předmětů, které si samy vyrobily. Od paní učitelky Aničky Hoškové, která nás navštívila s miminkem, dostaly děti krásné, vlastnoručně upečené perníčky. Akce se vydařila, jen nám chybělo více tmy, aby naše lampionky krásně svítily. Velice děkuji všem rodičům, prarodičům a přátelům školky za účast.

Musím také připomenout, že v pondělí 5. listopadu 2012 jsme s dětmi navštívily kulturní představení v Králíkách s názvem „HONZA NEBOJSA“. Dětem se pohádka velice líbila. Obrázky z představení zdobí naši školku.

Závěrem bych chtěla jen ve zkratce nastínit náš školkový program do konce kalendářního roku.

- v pátek 30. listopadu 2012 v 15.00 hod. vystupujeme s dětmi při slavnostním „ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU“,

- ve středu 5. prosince 2012 v dopoledních hodinách navštíví školku magická trojice – ČERT, MIKULÁŠ A ANDĚL,

- ve středu 12. prosince 2012 v 16.30 hod. zveme maminky s dětmi na „ČAJOVÝ DÝCHÁNEK“ – malé předvánoční vyrábění, - poslední akcí tohoto roku bude „VÁNOČNÍ BESÍDKA“ s rodiči, která se uskuteční v pátek 14. prosince 2012.

Úplným závěrem mi dovoluť za celý kolektiv MŠ Malá Morava popřát vám krásné svátky vánoční a hodně zdraví do nového roku 2013.

Petra Ždanová

Možnosti přivýdělků na venkově

Minulem čísla jsme modelově rozjeli projekt s jedním včelstvem, abychom posloužili našim čtenářům příkladem, jak se dá přivýdělat si menším příjmem i na zdánlivě chudém venkově.

Do uzávěrky tohoto čísla jsme včelstvo léčili podle vyhlášky statní veterinární správy proti parazitizaci VARROÁZA.A

Začínají dlouhé večery, je to mimo jiné i čas na vzdělávání, proto jsme si objednali odbornou knihu o včelách. Pro včelaře začíná nový včelařský rok, a tak musí už myslet na to, kde investovat do včelařského provozu a jaký materiál a pomůcky bude v novém roce potřebovat.

Jak tedy vypadá náš účet?

Zůstatek k 30. 9. 2012	771 Kč.
Nákup odborné knihy	-204 Kč
Nákup léčiva	-7 Kč
Zůstatek k 30. 11. 2012	560 Kč

Připravil
Petr Mahel

Zápis z 10. zasedání Zastupitelstva obce Malá Morava, konaného dne 15. 11. 2012 v zasedací místnosti obecního úřadu od 16.00 hod.

Poznámka: zveřejněna je upravená verze zápisu z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v platném znění. Do úplné verze Zápisu mohou v případě potřeby na obecním úřadě nahlédnout občané obce od 18 let věku s trvalým pobytem na území obce, fyzické osoby - vlastníci nemovitostí (staveb, bytů, pozemků) na území obce a cizí státní příslušníci, kteří mají trvalý pobyt na území obce. Jiné fyzické osoby a osoby právnické mají možnost získat informace z jednání zastupitelstva obce na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Přítomní členové zastupitelstva obce:

Hulín Josef (1), Köhler Walter (3), Marinov Antonín (5), Morong Pavel (6), Morong Štěpán (7), Svoboda Karel (8), Temňák Josef (9).

Omluveni členové zastupitelstva obce:

Kouřil Jan (1), Ing. Janda Marek (2).

Přítomní občané:

A. T., J. B., L. L., V. B., M. B., A. K., M. K.

Hlasování zastupitelů: (+) pro, (-) proti, (o) zdržel se hlasování, (x) nepřítomen

Program jednání:

1. Schválení programu jednání.
2. Určení zapisovatele z jednání.
3. Určení ověřovatelů z jednání.
4. Kontrola plnění usnesení z minulého zasedání a zpráva o činnosti obecního úřadu.
5. Provedené rozpočtové opatření.
6. Rozpočtové změny č. 200003/2012.
7. Výsledek hospodaření obce za leden až říjen 2012.
8. Územní plán- rozhodnutí o námitkách a připomínkách.
9. Souhlas se stavbou zemědělského objektu s bytem Zlatý Potok.
10. Souhlas se stavbou rodinného domu Malá Morava.
11. Souhlas se stavbou rekreačních objektů Vysoký Potok I.
12. Souhlas se stavbou rekreačního objektu Vysoký Potok II.
13. Souhlas se stavbou skladu Sklené.
14. Revitalizace zeleně Podlesí.
15. Souhlas s přijetím dotace.
16. Komplexní pozemkové úpravy.
17. Odkup pozemků.
18. Záměr pronájmu požární zbrojnice.
19. Převod pozemků do vlastnictví obce.
20. Převod pozemků do vlastnictví obce II.
21. Členství ve sdružení Jeseníky- sdružení cestovního ruchu.
22. Směrnice o přidělování bytů.
23. Diskuse.
24. Závěr jednání.

Jednání zastupitelstva zahájil starosta obce Antonín Marinov v 16.00 hodin. Konstatoval, že je přítomno sedm zastupitelů, dva jsou omluveni, a tudíž je zastupitelstvo usnášení schopné.

1. Schválení programu

2012/10/01: ZO schvaluje program jednání.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

2. Jmenování zapisovatele z jednání

Starosta jmenoval zapisovatelkou z jednání paní Simonu Pospíchalovou.

3. Jmenování ověřovatelů zápisu

Starosta obce jmenoval ověřovatelem zápisu pana Waltra Köhlera a pana Josefa Hulína.

4. Kontrola plnění usnesení z minulého zasedání a zpráva o činnosti obecního úřadu

Starosta seznámil přítomné s plněním usnesení z minulého zasedání a se zprávou o činnosti obecního úřadu.

ZO bere na vědomí zprávu o plnění usnesení.

5. Provedená rozpočtová opatření

Starosta obce seznámil zastupitele s rozpočtovými opatřeními č. 100015/2012 až 100020/2012 schválenými a provedenými v jeho působnosti.

ZO bere na vědomí informaci o provedených rozpočtových opatřeních.

6. Rozpočtové změny č. 200003/2012

Zastupitelstvo obce projednalo rozpočtové změny č. 200003/2012 včetně důvodové zprávy. Rozpočet byl navýšen v příjmech i výdajích o 250 000 Kč podle jednotlivých kapitol. Kompletní znění rozpočtových změn je přílohou č. 1 tohoto zápisu.

2012/10/02: ZO schvaluje rozpočtové změny č. 200003/2012.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

7. Výsledek hospodaření za leden až říjen 2012

Starosta seznámil přítomné se zprávou o hospodaření obce za uvedené období, kde jsou příjmy i výdaje rozepsány dle jednotlivých položek. Příjmy za toto období ve výši 8 529 916 Kč jsou plněny na 79 % schváleného rozpočtu. Výdaje ve výši 8 610 381 Kč jsou plněny na 68 % schváleného rozpočtu.

ZO bere na vědomí zprávu o výsledku hospodaření obce za leden až říjen 2012.

8. Územní plán - rozhodnutí o námitkách a připomínkách

Dne 17. 9. 2012 se od 15.00 hod. v zasedací místnosti Obecního úřadu v Malé Moravě konalo veřejné projednávání návrhu Územního plánu obce Malá Morava, za přítomnosti zástupců MěÚ Šumperk a společnosti Surpmo Hradec Králové. Bylo doručeno 6 námitek a připomínek. Po diskusi bylo navrženo námitkám a připomínkám nevyhovět a územní plán připravit ke schválení na prosincovém nebo březnovém zastupitelstvu.

2012/10/03: ZO nevyhovuje žádným námitkám a připomínkám vlastníků pozemků a staveb z veřejného projednávání územního plánu.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

9. Souhlas se stavbou zemědělského objektu s bytem Zlatý Potok

Investorka paní J. V., prostřednictvím Realitního servisu J a L Hrabenov, požádala o vyjádření k zemědělské stavbě s bytem na pozemcích p. č. st. 48, p. č. 361/2, 361/3, v k. ú. Zlatý Potok.

2012/10/04: ZO souhlasí se stavbou zemědělského objektu s bytem pozemcích p. č. st. 48, p. č. 361/2, 361/3, v k. ú. Zlatý Potok dle předložené projektové dokumentace.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

10. Souhlas se stavbou rodinného domu Malá Morava

Investor pan J. Š., prostřednictvím Realitního servisu J a L Hrabenov, požádal o vyjádření ke stavbě rodinného domu na pozemcích p. č. 1365/2, 1370/2, 1634, 1379/4, st. 167, 1628/2, 1633, 1321/4 v k. ú. Malá Morava.

2012/10/05: ZO souhlasí se stavbou rodinného domu na pozemcích p. č. 1365/2, 1370/2, 1634, 1379/4, st. 167, 1628/2, 1633, 1321/4 v k. ú. Malá Morava dle předložené projektové dokumentace.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

11. Souhlas se stavbou rekreačních objektů Vysoký Potok I.

Investorka paní A. N., prostřednictvím Realitního servisu J a L Hrabenov, požádala o vyjádření ke dvěma stavbám rekreačních objektů na pozemku p. č. st. 60, p. č. 414/1, 675/4, 406/4, 406/3, 734 a 398/1 v k. ú. Vysoký Potok.

2012/10/06: ZO souhlasí se stavbou 2 rekreačních objektů na pozemcích p. č. st. 60, p.č. 414/1, 675/4, 406/4, 406/3, 734 a 398/1 v k. ú. Vysoký Potok dle předložené projektové dokumentace.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

12. Souhlas se stavbou rekreačního objektu Vysoký Potok II.

Investor R. P., prostřednictvím Realitního servisu J a L Hrabenov, požádal o vyjádření ke stavbě rekreačního objektu na pozemcích

p. č. st. 63, p. č. 412, 411, 675/4, 406/4, 406/3, 734 a 398/1 v k. ú. Vysoký Potok.

2012/10/07: ZO souhlasí se stavbou rekreačního objektu na pozemcích p. č. st. 63, p. č. 412, 411, 675/4, 406/4, 406/3, 734 a 398/1 v k. ú. Vysoký Potok dle předložené projektové dokumentace.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

13. Souhlas se stavbou Skleně

Investorka Š. K. požádala o vyjádření ke stavbě skladu o velikosti 3 750×2 500×2 500 mm, usazeného na ocelových patkách, na pozemku p. č. st. 69 v k. ú. Skleně u Malé Moravy.

2012/10/08: ZO souhlasí se stavbou skladu o velikosti 3 750×2 500×2 500 mm, usazeného na ocelových patkách, na pozemku p. č. st. 69 v k. ú. Skleně u Malé Moravy.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

14. Revitalizace zeleně Podlesí

Obec ve spolupráci s Ing. R. P., zpracovává projektovou dokumentaci na revitalizaci zeleně. Součástí by měla být obnova parku v Podlesí. V Podlesí je plánováno, oproti minulému návrhu, zachovat 15 stávajících zdravých lip a 1 buk a dále vysadit 70 ks nových stromů (25 ks javor mlč – kulovitý, 11 ks Jablono lesní a 35 ks lípy dorůstající výšky 8–9 metrů), 1 003 ks keřů (900 ks travolníku japonského, dorůstajícího do výšky 50 cm, 33 ks růží a 70 ks azalky opadavé) a 3 345 m² nových trávníků. 35 ks lípy, 35 ks ozdobných javorů. Dále zde budou provedeny pískové cesty ke kašně a nová keřová výsadba kolem kašny památníku a morového sloupu (tavolník japonský a tavolník nízký). V současné době se zpracovává žádost o dotaci na tuto činnost z Evropských fondů. Obec by celá záležitost neměla stát nic. Veškeré práce by provádělo na vlastní náklady občanské sdružení Harta, o. s., Jeseník. Po úspěšném provedení bude dílo převedeno na obec.

2012/10/09: ZO se usneslo udělit souhlas s realizací opatření v rámci projektů z dotačního programu OPŽP na parcelách, které jsou v majetku obce, v katastrálním území Podlesí-město parc. č. 1872/1, 1872/6, 1872/7, 1872/9, 1872/10, 1872/11, 1872/12, 1872/13, 1872/14, 1872/15. Souhlas je určen pro občanské sdružení Harta o. s., Vaškova 805/2, 790 55 Jeseník a jeho přesná specifikace bude koncipována na základě zveřejněných specifikací a podmínek příslušné konkrétní výzvy OPŽP k předkládání žádostí o dotace. Podpisem souhlasu je zastupitelstvem obce Malá Morava pověřen starosta obce pan Antonín Marinov, jako statutární zástupce.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

15. Souhlas s přijetím dotace

Obci se podařilo získat finanční podporu ve výši 200 000 Kč v rámci Významných projektů Olomouckého kraje pro rok 2012 na realizaci projektu „Informační centrum a expoziční prostory pro muzeum místní historie“ v Malé Moravě. Jedná se o snahu alespoň částečně využít prostory bývalé školy na Malé Moravě. Finanční prostředky by měly být použity na stavební úpravy prostor, nákup vybavení, PC, nabytí, bezpečnostní zařízení a další podobné výdaje.

2012/10/10: ZO souhlasí s přijetím dotace ve výši 200 000 Kč a pověřuje starostu podpisem smlouvy o poskytnutí příspěvku na zřízení informačního centra s expozičními prostory.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

16. Komplexní pozemkové úpravy

Pozemkovými úpravami se ve smyslu § 2 zákona č. 139/2002 Sb. ve veřejném zájmu prostorově a funkčně uspořádávají pozemky, sceľují se nebo dělí a zabezpečuje se jimi přístupnost a využití pozemků a vyrovnání jejich hranic tak, aby se vytvořily podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy. V těchto souvislostech se k nim uspořádávají vlastnická práva a s nimi související věcná břemena. Současně se jimi zajišťují podmínky pro zlepšení životního prostředí, ochranu a zúrodnění půdního fondu, vodní hospodářství a zvýšení ekologické stability krajiny. Výsledky pozemkových úprav slouží pro obnovu katastrálního operátu a jako nezbytný podklad pro územní plánování. Pozemkové úpravy tedy řeší nové vlastnictví půdní držby a současně se jimi realizují polní cesty, vodohospodářská, protierozní, ekologická i krajinná opatření.

Pro zahájení pozemkových úprav je nutno podat žádost, kterou musí zároveň podpořit vlastníci nadpoloviční většiny výměry zemědělské půdy.

2012/10/11: ZO souhlasí s podáním žádosti na zahájení komplexních pozemkových úprav za předpokladu podpory vlast-

níků nadpoloviční většiny výměry zemědělské půdy.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

17. Odkup pozemků

Zemědělský podnik Rázová, státní podnik v likvidaci, provádí prodej pozemků ve vlastnictví státu. Obci byl dne 2. 11. 2012 doručen jejich seznam s nabídkou k odkoupení. Starosta navrhl, aby obec projevila předběžný zájem o pozemky p. č. 636/5 – 18 m² v k. ú. Vysoká u Malé Moravy (sousedství obecní cesty), 1388/1 – 14 828 m² v k. ú. Malá Morava (sousedství obecní cesty), 1559 – 9 945 m² v k. ú. Podlesí-město a 2070- 47 m² v k. ú. Podlesí-město (součást obecní cesty).

Pan Köhler nesouhlasí s nákupem některých pozemků, které obhospodařuje jeho společnost.

2012/10/12: ZO vyjadřuje předběžný souhlas s nákupem pozemků p. č. 636/5 ostatní plocha o výměře 18 m² v k. ú. Vysoká u Malé Moravy, p. č. 1388/1 orná půda o výměře 14 828 m² v k. ú. Malá Morava, p. č. 1559 trvalý travní porost o výměře 9 945 m² v k. ú. Podlesí-město a 2070 ostatní plocha o výměře 47 m² v k. ú. Podlesí-město.

Hlasování: 6:1:0 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
+	x	-	x	+	+	+	+	+

18. Záměr pronájmu požární zbrojnice

Mgr. R. Š., zástupce o. s. Alienteam, požádal o pronájem budovy požární zbrojnice na st. parcele č. 211 a p. č. 347/2 v k. ú. Malá Morava na dobu 20 let. Záměrem je využít budovu pro volnočasové aktivity občanů obce - zejména dětí a mládeže.

Starosta obce informoval o skutečnosti, že pronájem této budovy není možný, jelikož slouží jako sklad různého potřebného materiálu, požárního vybavení, dopravních prostředků, historických zařízení a předmětů. Tato budova je jediným skladovacím prostorem obce.

Proto bylo navrženo neschválit záměr pronájmu.

2012/10/13: ZO nesouhlasí s pronájmem budovy požární zbrojnice na st. parcele č. 211 a p. č. 347/2 v k. ú. Malá Morava.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

19. Převod pozemků do vlastnictví obce

Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových obci navrhnul aby byl pozemek p. č. 2147 o výměře 301 m² v k. ú. Podlesí-město, na základě vyhlášky 303/1952 Úředního listu jako konfiskovaný majetek, převeden do majetku obce Malá Morava. Tento pozemek se dá klasifikovat jako veřejné prostranství, kde se zajišťuje údržba.

2012/10/14: ZO s nabytím vlastnictví k pozemku p. č. 2147 ostatní plocha o výměře 301 m² podle §1 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb. v platném znění.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

20. Převod pozemků do vlastnictví obce II.

Na základě §2 a §2a zákona ČNR č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku ČR do vlastnictví obce a na základě souhlasného prohlášení Obce Malá Morava a Pozemkového fondu ČR, došlo k převodu historického majetku do vlastnictví obce. Jedná se o pozemek v k. ú. Vojtíškov p. č. 1668/5 trvalý travní porost o výměře 0,0533 ha, p. č. 406/8 orná půda o výměře 0,2778 ha, p. č. 406/10 orná půda o výměře 0,1490 ha, p. č. 259/1 lesní pozemek o výměře 0,6115 ha, p. č. 1800/7 ostatní plocha o výměře 0,0824 ha dle přidělu č. 30 a p. č. 1553/10 trvalý travní porost o výměře 0,0174 ha, p. č. 1553/12 trvalý travní porost o výměře 0,0115 ha a p. č. 1553/15 o výměře 0,0045 ha dle knihovní vložky č. 107.

2012/10/15: ZO souhlasí s nabytím vlastnictví k pozemkům v k. ú. Vojtíškov p. č. 1668/5 trvalý travní porost o výměře 0,0533 ha, p. č. 406/8 orná půda o výměře 0,2778 ha, p. č. 406/10 orná půda o výměře 0,1490 ha, p. č. 259/1 lesní pozemek o výměře 0,6115 ha, p. č. 1800/7 ostatní plocha o výměře 0,0824 ha dle přidělu č. 30 a p. č. 1553/10 trvalý travní porost o výměře 0,0174 ha, p. č. 1553/12 trvalý travní porost o výměře 0,0115 ha a p. č. 1553/15 o výměře 0,0045 ha dle knihovní vložky č. 107, na základě zákona č. 172/1991 Sb., v platném znění.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

21. Členství ve sdružení Jeseníky – sdružení cestovního ruchu

2012/10/16: ZO souhlasí s členstvím obce ve sdružení Jeseníky - sdružení cestovního ruchu, úhradou členského příspěvku a zároveň pověřuje starostu podpisem přihlášky.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

22. Směrnice o přidělování bytů

Protože byla obec v minulosti kritizována neúspěšnými žadatelem o obecní byt, že právě jejich žádost nebyla podpořena a z důvodu větší transparentnosti při rozhodování o přidělování bytů, byl na jednání zastupitelstva předložen návrh vnitřní směrnice, která upravuje podmínky pro přidělování bytů ve vlastnictví obce. Směrnice je přílohou č. 2 tohoto zápisu.

2012/10/17: ZO schvaluje vnitřní směrnici, která upravuje podmínky pro přidělování bytů ve vlastnictví obce.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

23. Diskuse

Pan M. B. požaduje přesunutí autobusové zastávky u pily z důvodu špatných rozhledových úhlů na křižovatce a dále navrhuje snížení rychlosti u této autobusové zastávky z důvodu bezpečnosti cestujících.

Pan W. K. se dotazuje, jak budou udržovány zimní lyžařské trasy.

Pan J. B. informoval o skutečnosti, že v loňském roce byly uprave-

ny stopy ničeny nájemcem honitby při krmení a lovu zvěře.

Pan J. T. se ptá, co je nového v záležitosti s paní Kurečkovou.

Další připomínky a náměty nebyly, starosta obce Antonín Marinov poděkoval všem přítomným zastupitelům a občanům za účast u 16.55 hod. jednání ukončil.

Zápis byl vyhotoven dne 23. 11. 2012

Ověřovatelé zápisu: Walter Köhler, Josef Hulín
Zapsala: Simona Pospíchalová

Starosta obce: Marinov Antonín

Přílohy zápisu:

1. Rozpočtové změny č. 200003/2013 (k nahlédnutí na obecním úřadě)
2. Směrnice o přidělování obecních bytů (viz níže v této Devítce)

V listopadu letošního roku vstoupila v platnost vnitřní směrnice obce o přidělování volných obecních bytů. Žádosti o pronájem volných bytů budou přijímány vždy po zveřejnění „Záměru pronájmu bytu“ na úředních deskách. Každý zájemce musí vyplnit žádost, jejíž formulář je ke stažení na www.obecmalamorava.cz nebo k vyvednutí na obecním úřadě, a zaslat na obecní úřad. Všem zájemcům doporučujeme, aby se důkladně s touto směrnicí seznámili, aby nebyli vyřazeni z důvodu, že žádosti doručí neúplně.

Tato směrnice upravuje podmínky pro přidělování bytů ve vlastnictví obce Malá Morava

Čl. 1

Žádost o přidělení obecního bytu

1. Žádost o přidělení obecního bytu žadatel podává na podatelnu obecního úřadu v Malé Moravě na základě oznámení o záměru pronajmout uvolněný obecní byt za stanovených podmínek zveřejněného na úředních deskách obce.

2. Žádost o přidělení obecního bytu podává žadatel na předtištěném formuláři, který tvoří přílohu č. 1 tohoto opatření a který je dostupný na obecním úřadě v Malé Moravě a na internetových stránkách obce.

3. V případě manželů musí být žádost podána společně oběma manželi. Podmínky přidělení obecního bytu se posuzují u toho z manželů, u nějž posouzení vychází jako příznivější.

4. Žadatel musí ke dni podání žádosti o přidělení obecního bytu do rozhodnutí o této žádosti splňovat tyto podmínky:

- a) žadatel je občanem České republiky nebo občanem jiného státu s platným povolením k trvalému pobytu na území České republiky,
- b) žadatel je starší 18 let a je způsobilý k právním úkonům,
- c) žadatel nevládní byt nebo dům s bytem (část domu s bytem),
- d) žadatel nemá uzavřený nájemní vztah na dobu neurčitou k obecnímu bytu v majetku obce (v případě žadatele, který je ženatý, musejí tuto podmínku splňovat oba manželé),
- e) žadatel nevede soudní spor týkající se vypořádání dalšího užívání bytu nebo domu po rozvodu manželství,
- f) žadatel nemá splatné nedoplatky a není evidován jako dlužník obce Malá Morava (v případě žadatele, který je ženatý, musejí tuto podmínku splňovat oba manželé),
- g) žadatel nebyl nájemcem obecního bytu, ze kterého dostal soudní výpověď z nájmu bytu nebo ve vztahu k němuž byla na žadatele podána žaloba na vyklizení bytu pro hrubé porušování dobrých mravů nebo povinností vyplývajících z nájmu bytu.

5. Žadatel je povinen ke své žádosti o přidělení obecního bytu doložit:

- a) kopii pracovní smlouvy, dokladu o jmenování nebo o volbě do funkce, nebo v případě podnikajícího žadatele kopii živnostenského oprávnění nebo jiného oprávnění k podnikání žadatele, tento doklad musí být platný ke dni podání žádosti,
- b) potvrzení zaměstnavatele žadatele, který je zaměstnancem, o výši průměrného čistého měsíčního příjmu (průměr za poslední 3 měsíce od podání žádosti) a všech členů domácnosti žadatele, kteří budou s žadatelem žít ve společné domácnosti v bytě, kterého se žádost týká,
- c) potvrzení finančního úřadu o příjmech žadatele, který je podnikatelem, za předcházející kalendářní rok, nebo čestné prohlášení o výši průměrného měsíčního čistého příjmu s úředně ověřeným podpisem v případě, že žadatel zahájil podnikání teprve v roce podání žádosti,
- d) prohlášení žadatele obsažené ve formuláři dle přílohy č. 1 o způsobu

současného bydlení, ve kterém žadatel jmenovitě uvede, s kým vede společnou domácnost,

f) kopie dokladu o vztahu k bytu nebo domu, kde v současnosti žadatel vede společnou domácnost (např. kopie kupní smlouvy, nájemní smlouvy apod.),

g) zdůvodnění žádosti o obecní byt.

6. Podáním žádosti o přidělení obecního bytu žadatel dává v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, souhlas obci Malá Morava k nakládání s jeho osobními údaji, a to v rozsahu údajů uvedených žadatelem v žádosti.

7. Žádost o přidělení obecního bytu žadatel podává buď osobně prostřednictvím podatelny Obecního úřadu v Malé Moravě, nebo zasláním poštou na Obecní úřad Malá Morava, a to vždy do termínu určeného v záměru pronajmout obecní byt dle odst. 1. Za den podání žádosti se u osobního podání považuje den fyzického převzetí žádosti na podatelnu Obecního úřadu Malá Morava, v případě zaslání poštou pak den převzetí poštovní zásilky podatelnu Obecního úřadu Malá Morava.

9. Žádost o přidělení obecního bytu žadatel podává samostatně na každý jednotlivý záměr pronajmout obecní byt.

10. V případě zjištění, že i jen některé údaje uvedené v žádosti o přidělení obecního bytu nebo doložené k žádosti o přidělení obecního bytu se nezakládají na pravdě, je odpovědný pracovník oprávněn tuto žádost vyřadit z hodnocení, popřípadě zastupitelstvo může dodatečně zrušit záměr přidělení obecního bytu tomuto žadateli.

Čl. 2

Zpracování podaných žádostí o přidělení obecního bytu

1. V termínu stanoveném v záměru pronájmu bytu uzavře odpovědný pracovník obecního úřadu přijímání a evidenci žádostí o přidělení obecního bytu.

2. Přijaté žádosti jsou po uplynutí termínu stanoveného v záměru pronájmu bytu posouzeny odpovědným pracovníkem podle pravidel určených touto směrnicí, navržený starostovi obce k projednání zastupitelstvem obce, včetně vybraného žadatele k přidělení obecního bytu, a to včetně smluvních podmínek nájmu.

Čl. 3

Podmínky pro hodnocení žádostí o přidělení obecního bytu

1. Každá žádost, která je v termínu stanoveném v záměru pronájmu bytu doručena na Obecní úřad Malá Morava, je hodnocena odpovědným pracovníkem.

2. Odpovědný pracovník stanoví výsledné pořadí žádostí dle součtu

počtu bodů dosažených dle následujících jednotlivých kritérií:

A. Trvalé bydliště v Malé Moravě počítané od dovršení 15 let věku žadatele v celkové nepřetržité délce doby trvalého bydliště (1–7 bodů)

- od 1 roku do 2 let (včetně) 1 bod
- od 2 let do 5 let (včetně) 3 body
- od 5 let do 8 let (včetně) 5 bodů
- od 8 let déle 7 bodů

B. Zaměstnání a pracoviště nebo podnikání žadatele (1–20 bodů)

1) žadatel s místem výkonu práce, pokud je zaměstnán, nebo s místem provozovny, pokud podniká, v Malé Moravě po dobu 3 let a déle:

- žadatel podnikající nebo s pracovní smlouvou na dobu neurčitou (u mateřské dovolené (dále jen „MD“) nebo rodičovské dovolené (dále jen „RD“) nepřerušovaný pracovní poměr) 20 bodů,
- žadatel s pracovní smlouvou na dobu určitou 16 bodů,

2) žadatel s místem výkonu práce, pokud je zaměstnán, nebo s místem provozovny, pokud podniká, v Malé Moravě po dobu kratší než 3 roky:

- podnikající nebo s pracovní smlouvou na dobu neurčitou (u MD a RD nepřerušovaný pracovní poměr) 18 bodů,
- s pracovní smlouvou na dobu určitou 14 bodů.

3) žadatel s místem výkonu práce, pokud je zaměstnán, nebo s místem provozovny, pokud podniká, mimo Malou Moravu:

- podnikající nebo s pracovní smlouvou na dobu neurčitou (u MD a RD nepřerušovaný pracovní poměr) 15 bodů,
- s pracovní smlouvou na dobu určitou 10 bodů.

4) žadatel pracující na zkrácený pracovní úvazek, na dohodu o provedení práce nebo dohodu o pracovní činnosti, který:

- je invalidním důchodcem (I., II. nebo III. stupně – částečný či plný invalidní důchod) 18 bodů,
- je starobním důchodcem 16 bodů,
- není výše uveden 8 bodů.

5) žadatel bez pracovního poměru, který je:

- invalidním důchodcem (III. st. - v plném ID) 10 bodů,
- invalidním důchodcem (I., II. st. - v částečném ID) 8 bodů,
- starobním důchodcem 5 bodů,
- na MD nebo na RD 4 body,
- nezaměstnaný 3 body,
- studentem 1 bod.

C. Čistý měsíční příjem na jednoho člena žadatelovy domácnosti (1–10 bodů)

Příjem na 1 člena bytu

- do 4.000,- Kč/měs. 1
- do 5.000,- Kč/měs. 2
- do 6.000,- Kč/měs. 3
- do 7.000,- Kč/měs. 4
- do 8.000,- Kč/měs. 5
- nad 8.000,- Kč/měs. 6

D. Počet členů žadatelovy domácnosti (4–20 bodů)

Za každou osobu, která bude řádně žít s žadatelem ve společné domácnosti (včetně žadatele) 4 body (Posuzováno bude maximálně 5 členů jedné domácnosti.)

E. Dosavadní způsob bydlení žadatele (1-20 bodů)

- společná domácnost dle § 115 OZ 20 bodů,
- podnájem u jiného nájemce se souhlasem majitele 10 bodů,
- nájem uzavřený na dobu určitou 10 bodů,

- užívání ubytovacího zařízení (ubytovny) na základě vydaného povolení (souhlasu) majitele 5 bodů,
- jiný způsob bydlení 3 body.

3. V případě získání shodného celkového počtu bodů u dvou či více žadatelů (souhlasu) obecního bytu odpovědný pracovník vybere žadatele formou losování.

4. V případě, že žadatel vůbec nedoloží některé údaje požadované touto směrnicí nebo je nedoloží ve formě touto směrnicí výslovně požadovaných příloh, bude jeho žádost hodnocena bez těchto údajů a příslušné kritérium bude hodnoceno 0 body, nebo může být žádost rozhodnutím odpovědného pracovníka z hodnocení vyřazena.

Čl. 4

Uzavření smlouvy o nájmu obecního bytu

1. Smlouva o nájmu obecního bytu je uzavírána mezi obcí Malá Morava jako pronajímatelem, zastoupeným starostou obce, a žadatelem schváleným Zastupitelstvem obce jako nájemcem.

2. Po schválení žadatele v zastupitelstvu obce a vydání příslušného usnesení zastupitelstva obce odpovědný pracovník písemně vyzve schváleného žadatele k podpisu nájemní smlouvy.

3. Smlouvu o nájmu obecního bytu musí žadatel o nájem obecního bytu schválený zastupitelstvem uzavřít s obcí Malá Morava nejpozději do 30 dnů od prokazatelného doručení písemného souhlasu s uzavřením této nájemní smlouvy dle příslušného usnesení zastupitelstva. Na základě písemné žádosti žadatele lze v odůvodněném případě tuto lhůtu prodloužit o dobu nezbytně nutnou. Po uplynutí této lhůty platnost souhlasu Zastupitelstva zaniká.

Čl. 5

Ukončení nájemního vztahu k obecnímu bytu se současným uzavřením nájemního vztahu nového obec Malá Morava může mimo postup upravený výše v tomto opatření občany, který je nájemcem bytu v majetku obce Malá Morava, přidělit do nájmu jiný obecní byt, a to z důvodů na straně občana (např. finančních, zdravotních) s tím, že současně uvolní byt, který má v nájmu.

Čl. 6

Závěrečná a ustanovení

1. Po schválení žadatele v zastupitelstvu obce, vydání příslušného usnesení zastupitelstva obce, podpisu nájemní smlouvy a předání bytu bude u ostatních žádostí týkajících se této obecního bytu ukončeno řízení probíhající podle této směrnice. Veškeré přílohy doložené k žádosti o přidělení obecního bytu si mohou žadatelé do 30 dnů od schválení žadatele o přidělení bytu zastupitelstva obce vyzvednout na Obecním úřadě v Malé Moravě. Nevyzvednuté přílohy budou po uplynutí této lhůty skartovány.

2. V odůvodněných případech může zastupitelstvo obce rozhodnout o přidělení bytu i mimo postup podle této směrnice.

3. Tato směrnice byla schválena zastupitelstvem obce usnesením č. 2012/10/17 ze dne 15. 11. 2012

Harmonogram přímé volby prezidenta ČR

Je možné, že historicky první přímou volbu prezidenta České republiky mohou narušit soudní rozhodnutí v souvislosti s vyřazením tří prezidentských kandidátů Ministerstvem vnitra ČR. Doporučujeme vám proto sledovat informace ve sdělovacích prostředcích.

22. prosince 2012 - ministerstvo vnitra nejpozději v tento den vyvěsí rozhodnutí o registraci či zamítnutí kandidátky, o které rozhodoval soud.

26. prosince 2012 - začátek předvolební kampaně v České televizi a Českém rozhlasu, skončí 9. ledna 2013 ve 14 hodin.

27. prosince 2012 - mohou začít být vydávány voličské průkazy pro lidi, kteří nebudou hlasovat v místě trvalého bydliště.

4. ledna 2013 - voliči mohou do tohoto dne požádat o vydání voličského průkazu.

8. ledna 2013 - voliči mají do tohoto dne dostat volební lístky pro první kolo volby (pro druhé je obdrží ve volební místnosti) - začíná platit zákaz zveřejňování předvolebních či volebních průzkumů, platí do ukončení hlasování.

10. ledna 2013 - do 14 hodin se může uchazeč o prezidentský úřad vzdát své kandidatury.

11. a 12. ledna 2013 - první kolo voleb (pátek od 14 do 22 hodin, sobota od 8 do 14 hodin).

21. ledna 2013 - začátek předvolební kampaně v České televizi a Českém rozhlasu pro kandidáty, kteří případně postoupí do druhého kola, skončí 23. ledna ve 14 hodin.

25. a 26. ledna 2013 - případné druhé kolo voleb (pátek od 14 do 22 hodin, sobota od 8 do 14 hodin).

O „hřmotné“ Trudě

(Povídka z Malé Moravy)

Bylo to již před časem, na Malé Moravě žili rodiče s již dospělým děvčetem na zemědělském hospodářství. Nebylo malé a nacházelo se poblíž kostela. Protože měli poměrně dosti polí k obdělávání, tak si vždy přes sezunu, od jara do podzimu, najímali čeledína s děvečkou. Ale v hospodářství se otáčeli všichni, jinak to snad ani nešlo. Tedy i rodiče s jejich dcerkou.

Ta dcerka se jmenovala Waldtrauda, ale říkali jí po domáčku Truda. A to i všichni ve vesnici. Protože již byla dospělá, pomáhala rodičům ve všech pracích na hospodářství. Zastala všechnu a všichni, tedy i příbuzní, sousedé, no všichni, co ji znali, ji jen chválili. Přicházela do let a rodiče po ní chtěli, aby si našla mládence, vdala se a do stavení přivedla ženicha a s spolu aby pak měli děti, jejich vnoučata. Ale ona se tomu jen pokaždé smála. V duši se tím však také trápila, protože jako každé mladé děvče, by se již taky ráda dvávala. Jak se jí práce dařila, tak toto se jí nedařilo ani za mák.

Tím jak byla pracovitá, nikdy žádnou práci neodmítala, vždycky si věděla při každé práci rady, a bylo jedno, jestli se jedná o práci na poli nebo s dobyt看em, či o pomocné práce v domácnosti. Pomáhala i čeledínovi, děvečce nebo tátovi a mámě, a dokonce i s povozem. Uměla to s koňmi i s volky. Koňe doma využívali ne veškeré práce, co byly potřeba, ale aby je nesedřeli, tak těžkou práci do tahu dělali s volkami. Hlavně jarní a podzimní orba, případně vývoz hnoje na pole, aby byla každý rok dobrá úroda, nebo odtah dřeva na katr do vesnice, když někdo ze sousedů potřeboval, nebo pro lesy odtah dřeva na pilu k nádraží Podlesí. Ale také pomáhala s povozem, se kterým se vozil len, co vyrostl na jejich poli, do továrny v Hanušovicích, ke zpracování na nitě a na plátno.

Len, to byla taková rostlina, které se všude ve všech vesnicích pod Kralickým Sněžníkem, ale i jinde, říkalo, že je vlastně poklad. Urodil se vždycky a čím bylo tzv. horší počasí, tím byl len pro zpracování lepší. Tedy čím více zmokl, tím bylo jeho vlákno pro zpracování v továrně vhodnější. Kolikrát se i stalo, že jej některý hospodář ani nestihl sklídit, a že mu na něj i napadl snít. Tím se ale lnu nestalo nic. Když první snít roztál, tak se sklídl a byl zrovna takový, jaký by měl být. To drželo vlastně většinu těch horských a podhorských zemědělských hospodářství nad vodou. A o odbyt nebyla nikdy nouze. V každém údolí, vždy ve větším místě nebo městečku, byla vlastně textilka. Někdy těch textilek bylo i více vedle sebe a všechny se stačily zásobovat surovinou. U nás to byl hlavně ten len.

V našem kraji to byly textilky hlavně v Potůčnicku, v Hanušovicích, ve Starém Městě, ale i v Kralíkách. S vrchovatě naloženými povozy vždy museli jezdit dva. A Truda to vždycky zastala zrovna tak stejně, jako mužský vozka, a tak se mohlo pracovat najednou jak na poli nebo s povozem, tak i doma na statku. Od práce byla Truda ale taková sporá. Nebyla tlustá, ale spíše snad taková hrubá. Říkali jí, že je „hřmotná“ a tato přezdívka jí již zůstala.

Oblékala se skromně, jako všechny ženy co pracovaly venku nebo s dobyt看em. Ale vždy chodila v čistotě. Nikdy nebyla zanedbaná. Ale chlapci z vesnice i z okolí si ji nevsímali. Sice ji uznávali jako pracovitou a šikovnou dívku, ale když jim se více líbila děvčata, co byla více jako „kokety“, co se všelijak snažila chlapcům líbit malováním nebo úpravou svých účesů a podobně. Naše Truda nosila vlasy učesané, ale pořád v šátku, aby si je při práci neumazala. Ne vždy bylo venku při práci na poli a v lese pěkně počasí, a tak šátek nosila i proto, aby se nenachladila. Takto upravené vlastně chodily všechny ženy

v obci, většinou však byly již vdané nebo starší.

Naše Truda chodila také někdy k muzice. Vždy si něco pěkného oblékla. Ale protože byla upřímná a na chlapce nikdy nedělala oči, tak pro ni ani nechodili, aby si šla s nimi zatancovat. Sama nechtěla nikoho do kola nahánět. Styděla se. A dokonce již ani k muzice nechtěla chodit. Ale rodiče na to nedali a vždycky jak nějaká vesnická zábava někde v některé hospodě byla, tak ji na muziku vyslali. Nechtěla se s nimi vadit, tak sice nerada, ale šla. Hudbu ráda poslouchala, ale i to, co si lidé mezi sebou povídají. Bylo to takové její pojitko ke světem, protože jinak moc mezi lidmi ani nechodila, jen to co musela, ale toho zase nebylo tak moc. V neděli do kostela, někdy do obchodu a to bylo tak všechno. A všechna řeč s lidmi se stejně točila jen kolem práce v hospodářství, na poli a v lese.

Tentokrát to bylo zrovna na Martina, kdy byla zase muzika v restauraci (gasthausu) dole u železničního přejezdu. Tato restaurace byla oblíbená, protože byla, jak se říká, v dosahu pro všechny okolní vesnice, ale navíc i k nádraží a pile, odkud sem vždy chodili lidé. Někdo jen tak po práci se zastavil na kus řeči a zapít to pivem, někdo třeba jen se schovat před nepohodou. V zimě se zde všichni pocestní rádi zastavili na trochu toho svařeného domácího vína, tedy jako na zahřátí. Zdejší domácí víno bylo vyhlášené a dělalo se vlastně v každé chalupě. Ono se totiž všude u všech stavení, a bylo jedno jestli se jedná o stavení chudáka nebo bohatšího sedláka, pěstoval rybíz, ale i ovocné stromy rostly zde také všude kolem jejich usedlostí. Proto v každé chalupě bublal demizón s dozrávajícím domácím vínem.

Většinou jej mívali lidé tak, aby dozrávalo v teple, a tak jste mohli najít demizón schovaný někde v koutě skoro u každé světnici nebo v kuchyni. Nebylo výjimkou, že jej lidé mívali i v ložnici. Zdejší hospodští si jej také dělávali a prodávali je pro lepší náladu a na zahřátí pocestným. Říkali tomu ománkové víno, protože každého vždy tak leda omámilo a dal si ještě jednu sklenku. Ovšem v hospodách měli hlavně pivo, které se sem dováželo z pivovaru z Hanušovic. Některí hospodští si ještě sami vyráběli limonádu z černého bezu (jeho květu), nebo si rovnou kupovali sodovou vodu od lékárníka z Hanušovic. Ale to jsem moc odbočil od naší Trudy. Tak tedy...

Jednou se Truda opět hezky oblékla, vzala si na hlavu sváteční šátek a šla k muzice. Když tam přišla, tak již byla zábava v tom nejlepší. Hudba, vlastně takový „šraml“, byla jednoduchá. Řídil ji pan učitel z Malé Moravy. Byl to takový drobný člověk, hrál na housle a současně řídil kapelu. A když bylo potřeba, tak uměl i pěkně zazpívat. Tuto svou vlastnost využíval nejen ve škole, když zpíval s dětmi, ale také každou neděli v kostele. Když hrál na varhany, ještě přitom i zpíval spolu s kostelními zpěvačkami, se zdejšími kostelním sborem.

Pan zdejší učitel měl pět dětí, plat nic moc, a tak se musel ohánět i jinak. Jednak doma po vyučování ještě učil děti hrát na housle, tedy ty co je k němu na výuku poslali jejich rodiče, ale hlavně chodil po místních hospodách vyhrávat k poslechu a k tanci. Nejvíce v sobotu večer nebo v neděli odpoledne, a pak po všechny svátky. Podle toho, jak to vycházelo v kalendáři. A hlavně podle požadavků jednotlivých hospodských.

Jeho hudební skupina byla jednoduchá. On sám hrál na housle a k tomu zpíval. Další nástroje byly ještě harmonika, klarinet, trubka a bicí. Harmoniku hrával pan učitel ze Zlatého Potoka. Ten byl mladý, takový okatý a kudrnatý s černými vlasy. Byl sice také ženatý, bezdětný, ale nenechal prý žádnou sukni na pokoji, takže

prý po vesnici a okolí běhalo několik jeho „levo-bočků“. Děti ve škole jej měly rádi, ženské taky, takže byl vlastně v obci oblíbený. Říkali mu Zlatý zub, to protože si nechal vpředu jednu korunku udělat ze zlata a když se smál nebo zpíval, tak se mu ten zub v ústech pěkně blýskal. Prý na to ženské hrozně letěly.

Na klarinet hrával pan učitel z Vysokého Potoka. Byl to již ale starší člověk, takový vytáhlý hubený pán. Spíše takový suchar. Skoro nikdy se neusmál a pořád se modlil. Podle toho jej měli spíše za „svatého“. Byl ale upřímný člověk a na děti byl také hodný.

Na trubku hrával „ajzboňák“. Říkalo se mu tak a on opravdu pracoval na dráze jako příručí a expedient v železniční stanici Podlesí. Protože na vojné dělal plukovního trubače, hrál na trubku nádherně. Zvláště jeho sóla při vyhlásování tomboly nebo volenky, či tanečního sóla, byla vyhlášená. Vždy je zahrál trochu květnatě a tak nějak hezky, že se to všem vždycky líbilo. Chodil celý život v železničářské uniformě, a proto se mu říkalo, jak jsem psal. „Ajzboňák“ byl střední postavy, ale byl rezavý jak oheň a také hodně pihatý. Protože se mu děti smály pro ty jeho rezavé vlasy, co je měl nakrátko ostříhané, skoro pořád nosil na hlavě služební čepici. Vlastně si ani nikdy nepamatoval, že by ho někdy viděl bez ní. Možná ji nenosil alespoň doma. Zajímavé bylo, že kabát si v hospodě sundával, ale čepici nikdy. Tvrdil, že je to služební věc, ta jeho čepice, že musí být pořád služebně připraven, a proto i ta čepice je vlastně na jeho hlavě pořád na správném místě.

No a na bicí hrával jeden vyhozený policajt z Kralík. No, býval sice kralickým policajtem, ale strašně pil a bil svoji ženu. Tedy, když býval opilý. Ona se s ním rozvedla, z práce od policajtů jej nakonec vyhodili následně se musel pro ostudu z Kralík odstěhovat. Alespoň se to o něm tvrdilo, aby si lidé vysvětlili, jak se takový člověk mohl objevit na Malé Moravě. Našel si zde jednu vdovu, již v letech. Slíbil jí možné i nemožné, a tak se dali dohromady. A protože také měli, jak se lidově říká, „vysoko do žlabu“ a on sám uměl hrát na bicí, tak se dal dohromady s panem učitelem a chodil s ním a jeho kamarády hrávat po tancovačkách. Byl to takový hromotluk chlap a ničeho se nebál. Proto byl pan učitel i rád, že jej mají sebou, že je tak, když se vracivali nocí domů, nikdo nepropadl a neokradl. Víme, že lidé jsou zlí, a že různí pobudové žili vždycky a všude.

Za to jejich hraní nikdy nic moc nedostali, ale vždycky donesli domů nějakou vyznůžku v podobě jídla, občas i pití. Někdy k tomu také nějakou korunu, to když jim lidé sami dávali za přídavky, sóla a podobně. Při větším hraní dostávali nějakou korunu od hospodských předem. To aby se jako pojistili, že určitě k nim přijdou hrát na zábavu. Ona totiž zábava bez hudby není žádná zábava, ale jen otrava.

Pak ještě máme ve zdejší hospodě jednu významnou osobu, a tou byl místní restaurátér a hostinský v jedné osobě. Byl to starý klasik tohoto řemesla a v němž si již něco zažil. Na pohled bruchoun, trochu zaválitě postavy. Obvykle nosil vyhrnuté rukávy, prý aby se nezamokřil od vody, když umýval sklenice atd. Neustále nosil na sobě zástěru. Prý tento zvyk pochytil, když byl na zkušené v hostinci u příbuzných v Alpách. Na hlavě nosil stále vysívaný fez, což byla za Rakouska taková spíše vizitka těchto podnikatelů. Jemu na hlavě tak nějak zůstala i za nové republiky. Hospodský se jako živnostník o politiku nestaral. Jeho heslem bylo to samé jako u pana Palivce z restaurace „U kalicha“, a to že „host jako host, hlavně že platí“.

No a na dokreslenou této postavy zde hrála ještě důležitou okolnost jedna věc, a to bylo jeho panděro. At si je halil do zástěry jak chtěl, tak mu ten pupek byl pořád vidět. No ale ono to panděro nebylo jen tak obyčejné, jako u jiných,

stejně otlých mužů. Ono bylo sloužící a bijící, což znamenalo, že když pan hospodský uznal za vhodné nějakého rozdivočelého hosta umravnit, tak na něj použil ne pěsti nebo třeba hůl, ale to své panděro. On s ním uměl tak mistrně štouchat do takového nezvedence, že ten neodolal a hospodu urychleně opustil. Chca nechca. A to dokázal takto zvládnout třeba i dva nezvedence naráz, což byl kousek hodný mistra. No a pak si obvykle na uklidnění zapálil viržinko, kolem se roznesl jeho voňavý dým, a byl klid.

Tak, a nyní se vrátím k té Martinské zábavě.

Zde mezitím probíhalo vše, jak mělo. Hudba hrála, pan hostinský s manželkou sotva stačili obsluhovat, jak se jim dařilo jejich kšeft. U stolu, ale i v kole, bylo neustále živo. Občas kolem hospody projel vlak a v té chvíli tančily i sklenice na stolech. To ale patřilo k místnímu koloritu také a nikdo si tohoto jevu už nevnímal. Já osobně jsem to měl vždy za zemětřesení. Bylo to ale v jiné době a v jiných souvislostech. Snad již dneska jezdí okolo vlaky opatrněji, v papučích a tiše, a sklenice na stole ve zdejší hospodě již neskáčou do taktu projíždějících rychlíků a supějících nákladních vlaků.

Panu kapelníkovi pořád padala do očí, na kterých nosil brýle, jeho neposedná kšticice vlasů, ale hrál a hrál a jeho kamarádi s ním také. Když hráli něco se zpěvem, tak nejen že zpívali k tomu muzikanti, ale s nimi zpívala i celá hospoda.

Truda tehdy vstupila nenápadně do šenku a potom i do sálu. Hned hledala volné místo u stolu, někde na kraji. A hlavně tam, kde seděli sousedi, aby měla alespoň trochu od nich zastání, kdyby si ji již rozjaření místní chlapi opět dobírali, jak bývalo jejich hloupým zvykem. Paní hospodská jí donesla čaj, protože věděla, že Truda nikdy nic jiného nepila. Venku napadl první sníh a teplo tam moc nebylo. Na zahrátí byl čaj více než dobrý. Hospodská jej vařivala z místních bylinek. Byl opravdu chuťově velmi dobrý. Navíc, když si ho chtěl někdo osladit, dávala do něj lžičku medu. V těch dobách se totiž moc nesladilo. Cukr byl drahý.

Hudba zrovna pro někoho troubila sólo, a v tom nějaký přiořpílý chlapec začal nehezky pokřikovat na naši Trudu. Že když je holkou od volů, že si má sehnat do tance nějakého vola. Bylo to nejen velmi sprosté, ale i smutné zároveň. Ostatní již rozdovádění chlapi se k němu přidali, protože to brali jako hezký žert.

Truda zkoprněla a chtěla hned zase odejít. Ale ten hrdina ji zastoupil cestu a nechtěl ji ven z hospody pustit. A že si prý má zatančit rovnou s kamny. Naši „hrmotné“ Trudě vyhrkly do očí slzy a dál již pro ostudu nevěděla.

Tu si najednou, kde se vzal tu se vzal, nějaký sušinka, co nebyl ani zdejší, stoupl před toho šprýmaře a na celou hospodu mu řekl, když už je takový hrdina, tak ať si s téma kamnami zatančí nejdříve on.

To už byla urážka a potupa místního chas-

níka na veřejnosti a ve velkém. Začali se spolu tahat a trhat.

Jen uvedu, že ta kamna byla typu Musgraves (něco jak pozdější školní Petry). Byla docela mohutná a topilo se v nich, jak jinak v těch krajích, dřevem. Zdejší hospodský byl ale filuta a šibal v jedné osobě. Využíval toho, když někdo „unavený“ neměl na zaplacení, že mu připočítal dluh navíc. Musel donést nebo dovézt dřevo na otop, ale tak, aby bylo akorát na přiložení do kamen. Fungovalo to dobře, protože aniž by šel někdy hospodský za hajným pro dřevo na topeň, měl za hospodu obrovskou hromadu dřeva, akorát připraveného na přiložení. Tím se vysvětluje, že na tohoto hospodského měli zdejší hajní pořád zlost. Ale to je již jiná historie - o lesním lupu.

Ta kamna stávala kousek ode zdi. Měla roury do zděře ve zdi dvakrát zalomené a v nich jeden rozšířený šíří tepla. Tím vznikl za kamny prostor, kde bývalo také uskladněné dřevo na přiložení. K dobru hospodského je třeba říci, že dřevem nešetřil, proto bylo v hospodě vždy pěkně teploučko.

Tahanice pokračovala a přidávali se i další chlapi, aby jako pokorili toho „cizince“. Ten sice nebyl žádný hromburác, ani žádná „rampa“, ale sílu měl. To díky těžké práci. Pocházel z vochtrovny (strážní domek u železniční trati) od Vlaského a jmenoval se Hans. Říkali mi ale „Hanes“. Ve Vlaském žil s rodiči, ale nechával se najímat na práci za pacholka u jedněch velkých sedláků v Křivé Vodě.

Hospodský měl zrovna hodně práce u výčepu, a tak tuto melu nestál podchytit hned v počátku. Jak bojovník přibývalo, a po chvíli se již pral skoro každý s každým. Jen ženské se tísnily podél zdi a za stoly a hrozně u toho ječely, což této vřavě dodávalo zvláštní zvukovou kulisu.

Nakonec se stala ale hrozná věc. Někjaký bojovník v záchvatu vřavy popadl ta kamna. Byla ještě teplá, i když do nich již delší dobu hospodský nepřikládal. Ale pohnula se ze svého místa. Roury vypadly ze zděře ze zdi a do sálu vletly saze z komína.

No krása na pohled! Nejen že byli skoro všichni mládenice pomláčení, ale ještě k tomu byli všichni hosté na sále od sazí. Pan kapelník měl kolem hlavy naraženou židli značky Thonet s pletivem v obráceném gardu a bubeník měl hlavu vraženou v bubnu.

Bylo po zábavě. některé rovnou vynášeli vychladnout na mráz, jen hospodská lamentovala, že je to soudný den, že jim ten Martin ani nestál za to, že kdo prý to bude uklízet a podobně. Přitom věděla, že to budou uklízet dvě děvečky, co je měla k ruce na práci v hospodě i v hospodářství.

Hospodský hned kalkuloval, kdo to jako zaplatí. Tedy tu škodu. Nic moc - pár rozbitých sklenic, několik židlí a úklid k tomu. Samozřejmě, že hned věděl, že to zaplatí syn nejbohatšího sedláka z vesnice. Jednak proto, že v tom byl zaplete-

ný také, ale také proto, že již byl pod obraz a moc si toho nepamatoval. A taky hlavně proto, že na to zaplacení škody a jakoby pokažené tržby, ten sedlák za syna rád zaplatil. Nechtěl-li, aby se to táhlo na vyšetřování k četníkům.

Po chudácích pak hospodský zase hned nasmlovali dřevo, práci na poli a podobně. Jiní zase dostali nádvakem zakázku na „zardarmovou formanku“ pro pivo do hanušovického pivovaru. A tak se vlastně ta vesnická rvačka hospodskému od přejezdu přeci jen vyplatila. A to nemluví o profouklém komíně, na který měl stejné pozvaného kominíka.

Chudák Truda! Na tu jakoby spadla vina této lapálie.

Když se jí podařilo po konci rvačky vyběhnout ven, tak na sněhu našla ležet bezvládné tělo zbitého Hanesa. Nejdřív se lekla, jestli s ním není zle. O „nemocné“ ze zábavy se postarali místní, jejich rodinní příslušníci a sousedé. Ale o tohoto chlapce se nestaral nikdo.

Truda počkala až všichni lidé přešli a odešli do noční temnoty. Shýbla se, vysadila si chlapce na záda a protože jí nic lepšího nenapadlo, donesla jej k sobě domů. Byl to sice pěkný kus cesty, ale jak jsem již psal, ona to zvládla. Sílu na to měla.

Chlapec byl v bezvědomí a potřeboval ošetření. Doma se rodiče zděsili a hned se ptali, co se stalo. Truda jim to vše v krátkosti pověděla. Kdyby se prý Hanesovi něco vážného stalo, tak by to stejně všichni z vesnice svedli na ni, že to zavinila ona.

Táta zapráhl bryčku a hned jel pro doktora. Truda s matkou chlapce umyla a převlékla do čistého. Jeho šaty šly hned do prádla.

Doktor pak chlapce prohlédl. Nejistil nic moc závažného, jen to, že je hodně potlučený, a že bude potřebovat nejméně tři dny na lůžku. Trudin táta, hned jak zavezl doktora domů, zajel do Vlaského za Hanesovými rodiči, aby jim sdělil, co se jejich synovi stalo. A že si prý u nich pár dnů položí, že se o něj rádi postarají, aby se jako nebáli.

Také hned zajel ještě do Křivé Vody k sedlákoví, co u něj byl náš Hanes za podruha. Jednak aby mu řekl, co se s Hanesem stalo a proč nepříjde do práce, ale také, že u něj končí s prací. Sedlák byl našťástí s Trudiným otcem kamarád. Proto řekl, že by se stejně s ním již se rozešel, protože přichází zima a nechtěl by jej dále již platit. Tak jej vyplatil a peníze za službu mu poslal rovnou po tátovi, kterému důvěřoval.

Následující den chlapec probral k vědomí, ale byl slabá a celé tělo jej bolelo. Navíc se zastyděl, když se dověděl, kde je, a že u nich hlávně leží v seknici (kuchyň a obýváková dohromady), všem na očích.

Díval se na Trudu, jak se o něj stará, a zjistil, že je vlastně docela hezké děvče. Sám se divil, že již dávno nemá nějakého zdejšího chlapce za ženicha. On sám také nebyl k zahození. Podle toho sedláka z Křivé Vody uměl vzít v hospodářství za práci. Byl také pohledný a krásný jinoch.

No, nebudu to zdržovat! Oba mladí lidé si padli do oka a za měsíc byly ohlášky a před Vánoce ma svatba. Hanes již zůstal natrvalo u Trudy.

Takže nakonec ta Martinská zábava byla vlastně všem ku prospěchu.

Lidé z okolí Trudě to její štěstí přáli. Jen někteří chlapi si to vyčítali, jak Trudě krivdili, a že toto dobré a hezké děvče jim vyfoukl přespolák. V hospodě bylo dávno vše již uklizeno, škoda zaplacená, hromada dřeva za domem opět nějak zázračně narostla a hospodský v poklidu zase bafal své viržinko u nálevního pultu.

Nad krajinou v Malé Moravě se rozprostřela paní zima a přikryla vše sněhovou peřinou. Zase začali formani s volky svázet dřevo na pilu a chodit do hospody na svařák, aby se zahřáli. V noci svítili hvězdičky a bylo krásné a milo.

Ludvík Vrána

**ZO ČSV Hanušovice
pořádá dne 6. 12. 2012 v 18.00 hod.
v Kulturním domu v Hanušovicích
odbornou přednášku na téma:**

**„Včelí produkty“
Přednáška bude doplněna
ochutnávkou několika druhů
medu a prodejem medu
místních včelařů.
Vstup volný.**

Na Vánoce myslíte na své čtyřnohé mazlíčky

Blíží se čas nejkrásnějších svátků v roce. Všichni se na ty dny těšíme a chceme obdarovat nejen naše blízké, ale i své čtyřnohé mazlíčky. Zeptali jsme se proto MVDr. Kateřiny Divišové, jak to udělat, aby naše zvířátka prožila vánoční svátky bez nějakých stresů a travičích nemocí.

Jaké pokrmy z vánočního stolu se nehodí pro zvířátka a proč?

Vánoce jsou jedním z mnoha nádherných svátků v roce, ale i zde bychom se měli hlídat a naše miláčky nepřekrmovat různými dobrotami. Všeobecné lidské jídlo není vhodné pro naše domácí mazlíčky, proto bych doporučila nedávat jim od svátečního stolu nic, ani cukroví a ani kapra.

Jak jinak můžeme našim mazlíčkům

na Vánoce přispět?

Pokud chcete vašeho mazlíčka přeci jen nějakým způsobem potěšit, určitě ho potěšíte pamlskem, který je určen přímo pro

pejsky či kočičky.

Co máme udělat, abychom ochránili naše mazlíčky před novoročními oslavami?

Tohle je velmi složitá otázka. Každý pes, kočička či králíček mají vlastní osobnost a stejně jako lidé tak každé zvířátko reaguje na stresové situace jinak. Silvestrovské oslavy a hlavně ohňostroj nejhůře snášejí pejsci. Pokud váš pes bohužel patří do této kategorie, kdy se po prvním bouchnutí „rachejtle“ začne klepat, má vyděšený pohled a snaží se někde schovat či se od vás nehne ani na krok, je dobré se stavět za svým zvířecím doktorem a prodiskutovat to a zkusit najít nejlepší řešení. V dnešní době existuje mnoho možností jak tento stres minimalizovat. A je škoda nechat pejska zbytečně trápit a stresovat.

Na závěr bych chtěla všem popřát klidné prožití svátků vánočních a hlavně hodně zdraví v novém roce.

Děkuji za rozhovor a přeji šťastné a spokojené vánoční svátky.

*Za Devítku se vyptával
Petr Mahel*

Místní organizace politické strany Moravané v Malé Moravě

Sněžnické vánoční posezení

Srdečně vás zveme

dne 22. 12. 2012 od 17.00 hod.

na Rybařskou baštu na Vysokém Potoku.

Přineste na ochutnaní talíř vánočního cukroví a pochlubte se sousedům svým uměním.

Káva a čaj zdarma!

O Johanovi a olšovských šiškách

Na Malé Moravě, hned na začátku vesnice, bydleli v malém domku otec, matka a dvě děti Johan a Johanka. Když byly děti malé, Johanka pomáhala mamince, ale Johánek utíkal do lesa a práci se vyhýbal. Když dospěl, z Johanky se stala pracovitá dívka, ale Johan jen lekoval a o práci ani okem nezaváhal.

Matka s otcem se na něj rozzlobili a poslali ho na vyučenou k sedlákovi až do Velké Moravy, protože se za jeho lenost u místních styděl.

Johan se hlásil u sedláka, jak rodiče poručili.

„Tak ty chceš u mně pracovat?“ ptal se sedlák.

„Já nevím, matka mě sem posílá,“ odpověděl Johan. Nelhal sedlákovi, pracovat se mu práce nechtělo.

Sedlák poslal Johana na louku sklídit seno. Ten si vzal vůz s koněm a jel. Když přijel na okraj louky, vypráhl koně, uvázal jej k břizce a sám si lehl do trávy pod strom a spal. Večer se vrátil s prázdným vozem domů. Sedlák se rozzlobil a když ani druhý den chasník neudělal svěřenou práci, vyhnal Johana ze statku ven. Protože nic nedělal,

nedostal ani najíst. Sedlák za ním ještě křikl: „Najez se třeba olšových šišek, těch je všude dost a nemusíš se s prací namáhat.“

Šel tedy líný Johan smutně do lesa. Je pravda, že olšových šišek bylo všude dost, ale jíst se opravdu nedaly. Když už byl velmi hladový, sedl si u cesty a plakal. Hlava mu třesla hladem. Kde se vzal, tu se vzal, stál před ním permoník s malým kladívkem a lampičkou. Johan si myslel, že má vidiny. Tuze se lekl, když permoník promluvil a nabízel mu obchod.

„Když půjdeš se mnou a nakopeš bílý mramorový štěrk, dostaneš najíst.“

Co měl Johan dělat. Šel s permoníkem kolem Mléčného pramene až do mramorový lomu. Tam spolu lámali mramorový kámen a roztloukali na štěrk. Byla to těžká a namáhavá práce a pro líného Johana dvakrát těžší. Nedovolil si odmlouvat, protože hlad byl stále větší a větší. Až měli velkou hromadu vápencového štěrku, poručil permoník Johanovi nasbírat do košíku olšové šišky. Chlapci to bylo líto, za tak těžkou práci dostane zase jenom suché šišky, ale přece jen i tento příkaz splnil. Permoník zatukal kladívkem na velký vápencový blok a olšo-

vé šišky se proměnily na voňavé buchtíčky. Johan hledal permoníka, aby mu poděkoval, ale ten zmizel ve vápencovém lomu a už se neukázal.

Vrátil se k sedlákovi. Vážil si práce, kterou dostal. Také za ni dostal dobře zaplacené a selka mu vždy napekla pekáč voňavých buchet. A jeho lenost? Ta zmizela současně s permoníkem a také se už nikdy neukázala.

Ještě dnes můžete ochutnat buchtu z olší, ale dnes jim říkají Olšovské šišky.

Milena Brňáková

Štědrovečerní punč

Ingredience: 1 litr vody, 1,5 l červeného vína, 2 dcl citronového džusu, 5 dcl višňového sirupu, 3 dcl koňaku, 500 g medu.

Postup: smícháme vodu s medem, citrónovým džusem a višňovým sirupem a přivedeme k varu. Přidáme červené víno, ještě chvíli prohřejeme a ihned podáváme.

Alena Turoňová

Jaký vybrat vánoční stromek?

Živý, umělý, nebo v květináči?

Tak mě napadlo sepsat takovou malou rozvahu, která by některým nerozhodným mohla pomoci s výběrem vánočního stromku pomoci... pokud stále nevíte jaký stromek chcete, stačí si text vytisknout a zaškrtnout tvrzení, která pro Vás mají největší význam.

Živý stromek v květináči

Výhody

- šetříte životní prostředí,
- obohatíte přírodu o další strom,
- ukážete dětem, že stromek je živý organismus, který má své potřeby,
- menší stromek v ekoporadně je laciný - kolem 100 Kč,
- možnost, že by shořel je velmi malá,
- pokud „svůj“ stromek vysadíte do kraji-ny, můžete se na něj chodit dívat.

Nevýhody

- pokud si ho necháte na balkoně, musíte se o něj v průběhu roku pečlivě starat,
- nebo musíte najít vhodné místo, kde jej vysadíte,
- před přenesením do místnosti ho musíte nechat několik dní aklimatizovat, při přenesení ven také,
- v případě, že jej vysadíte do volné kraji-ny, budete příští rok řešit stejný problém,
- děti a zvířata ho mohou poškodit až zlikvidovat.

Živý „řezaný“ stromek

Výhody

- krásně provoní byt,
- je vždy originální,
- příjemný rituál nákupu stromku,
- je tradiční.

Nevýhody

- při vši snaze z něj přeče jenom nějaké to jehličí opadá,
- každý rok stojí peníze,
- každoroční námaha s obstaráváním stromku,
- i o řezaný stromek je nutné se postarat, aby dlouho vydržel,
- nutnost mnohdy problematické likvidace,
- nemalá investice - není lépe stejný obnos věnovat na charitu?
- nutnost obezřetnosti při nákupu!
- zatížení přírody při pěstování i likvidaci,
- starší stromek může být velmi hořlavý!

Umělý stromek

Výhody

- vydrží pěkný asi tak 10 let,
- jednorázová větší investice se v přepočtu na dobu užívání zpravidla vyplatí,
- odpadá každoroční nákup,
- je nehořlavý,
- v domácnostech s dětmi a divočejšími zvířaty dobře odolává.

Nevýhody

- musí se správně uskladnit - v suchu, ve

tmě, jinak vybledne či zplesniví,

- poměrně vysoká investice,
- nikdy nevypadá úplně přirozeně,
- při výrobě a likvidaci se značně zatíží životní prostředí.

Při volbě umělého stromku se nemusíte připravovat o vůni jehličí - stačí si zakoupit pár větví, umístit je do vázy a nazdobit je třeba perníčky. Pokud vodu ve váze často měníme, větve nám vydrží mnohem déle, než uřízný stromek.

Jak jsme naše dilema vyřešili my? Vzhledem k tomu, že máme velmi malé děti, je nám líto řezaných stromků, ale momentálně nemáme ani čas věnovat patřičnou celoroční péči živému stromku, zvolili jsme kompromisní řešení.

Zakoupili jsme podle našeho názoru pěkný umělý stromek, který statečně odolává všem nájezdům dětí a při dobrém zacházení snad vydrží i déle, než těch 10 let. Ovšem jsme jej taktéž umělými „nerozbitnými“ ozdobami. A vůni jehličí jsme si zajistili umístěním pár větvíček do vázy.

A zároveň každý rok zajdeme do místní ekoporadny, koupíme jedličku v květináči a společně s ostatními eko-příznivci a dětmi ji na jaře vysadíme na domluvené místo. Letos se také chystáme s dětmi ozdobit pro zvířata vybraný stromek v lese.

Přeji Vám snadné rozhodování!

harmonicka-zahrada.cz

Kde roste jmelí bílé

Čeled: Jmelovité - Viscaceae. Latinský název: *Viscum album*. Lidové názvy: mejlí, gmejíl, omelí, mýlí.

Jmelí bílé je malý, dvoudomý, stálezelený, silně rozvětvený keř. Cizopasí na větvích ovocných a divoce rostoucích stromů (především jehličnatých) pomocí haustorií (pohružovací kořeny), které pronikají pod kůru a rozvětřují se ve dřevě hostitele. Kmínek je holý, válcovitý, žlutozelený, vysoký 0,30-0,50 metrů. Větvičky jsou členité, na uzlech se nacházejí listy, květy a plody. Listy jsou kožovité, celokrajné, vstřícné, tvrdé, dlouhé až 5 cm a široké až 2 cm. Mají žlutozelenou barvu, forma vyskytující se na jedlích, má listy syté

zelené. Květy jsou drobné, žlutozelené, uložené po třech až pěti. Plody jsou zpočátku zelené a po dozrání bílé nebo zelenožluté bobule s černými semeny. Mají silně lepkavé oplodí s viscinovou vrstvou, která umožňuje, aby se plody se semeny přenesené ptáky na jiné stromy uchytily na větvích, kde pak vyklíčí. Jmelí kvete v březnu až dubnu.

Výskyt

Jmelí se vyskytuje v několika obtížně určitelných formách, které se liší jednak svými hostiteli (jmelí bílé na listnácích, jmelí jehličnanové na borovicích a jedlích), jednak variabilními morfoloickými a anatomickými znaky. Pro farmaceutickou praxi nemá

toto rozdělení význam, neboť drogy z jednotlivých forem se považují za rovnocenné. U nás se nejčastěji vyskytuje forma rostoucí na borovicích.

Jmelí je rozšířeno po celé Evropě s výjimkou severních oblastí a v mírné Asii až do Japonska. Setkáme se s ním od nížin až do hor nejčastěji na borovicích, v některých oblastech hojně na listnatých stromech, zejména lípách, topolech a javorech, vzácněji na jedlích.

Droga

Sbírají se mladší větvičky s listy, a to v zimních měsících (prosinec-únor). Sbírat lze i po celý rok, ale pouze ze jmelí rostoucího na borovicích. Větvičky odřezáváme nebo lámeme pomocí lana. Potom je očistíme od nezelených větviček a sušíme ve stínu nebo v sušárně při teplotě do 45 °C. Po vysušení si musí jmelí uchovat nazelenalou barvu se žlutým odstínem, nesmí zapáchat a musí mít slabě trpkou chuť. Špatně usušené jmelí zčerná. Skladuje se na stinném místě, které musí být vzdušné a suché. Droga může mít vlhkost do 12 %.

Chemické složení

Droga obsahuje polypeptid viscotoxin, cholin, acetylcholin, histamin, neprozkoumanou látku potlačující růst nádorů, vosk, sacharidy, škrob, lipidy aj.

Účinek a použití

Droga snižuje tlak při hypertenzi (směs cholinu a acetylcholinu), zpomaluje srdeční tep, účinkuje hemostaticky (zabraňuje krvácení) při krvácení z dělohy, z nosu, při dlouhotrvající menstruaci a při krvácejících hemoroidech. Uplatňuje se i jako protikřečový prostředek při epilepsii, chorobách nervového systému (bolest hlavy, neuralgie), arterioskleróze, artróze, spondylóze a chronických onemocněních kloubů.

lecive-bylinky.celyden.cz

Historie našeho vánočního kapra

Štědrý večer je již tradičně spjatý s vánočním kaprem. Byly ale doby, kdy bychom kapra na štědrovečerní tabuli hledali marně. Nahlédneme zpátky do historie, jak to ve skutečnosti s kaprem bylo.

Kapr jako symbol Vánoc patří mezi nejmladší české tradice. Přestože je ryba typic-

kým symbolem křesťanství od jeho počátku, jedla se pouze při půstu. Konzumace ryb i mimo půst se začala prosazovat teprve v 17. století, ale jen v bohatších rodinách.

Typické jídlo na Štědrý den pro prostý lid v tehdejších dobách byl například houbový kuba, který se podává dodnes, zelná polévka

nebo kaše ze sušeného ovoce.

Přestože jídlo podávané na Vánoce mělo symbolizovat hojnost, chudší venkované jedli většinou bezmasá jídla. Oproti tomu v bohatších rodinách si dopřávali vinnou klobásu nebo hlemýžďe.

Teprve z počátků 19. století máme doloženou přípravu ryb pro štědrovečerní tabuli. Často se podávali štika, sumec, úhoř, lín nebo pstruh a vařili se na černo, tedy se sladkou omáčkou například s ořechy, švestkami a perníkem.

Jak jste si jistě všimli, kapr ve výčtu ryb chybí. Není jasné proč lidé kapra nejedli, přestože tradice jeho chovu u nás sahá hluboko do minulosti. Kapr se začal konzumovat o vánočních svátcích až koncem 19. století a podával se jako většina ryb na černo, ale také na modro – vařený v octě nebo bílém víně.

Smažený kapr s bramborovým salátem, jak ho známe dnes, se začal připravovat teprve ve dvacátých letech 20. století, kdy se také poprvé objevil v kuchařce. Smažený kapr byl však pouze jednou z variant přípravy večere na Štědrý den, protože kapr na modro nebo černo byl stále favoritem.

Až teprve v padesátých letech minulého století se tato tradice uchytila a dnes smažený kapr s bramborovým salátem neodmyslitelně patří k českým vánočním svátkům. Důvodem byla především cenová dostupnost kapra po válce a zvýšený zájem o smažená jídla.

Adventní čas v Hanušovicích

Dne 14. 12. 2012 se bude v Hanušovicích u školní jídelny konat již druhý ročník Adventních trhů spojených s vánočním zpíváním. Akci pořádá Místní akční skupina Horní Pomoraví, za vydatné pomoci Města Hanušovice a ZŠ Hanušovice.

Celodenní akce bude mít začátek v 10.00 hodin, kdy bude pro návštěvníky nachystán řemeslný jarmark, kde si budou moci zakoupit vánoční pečivo, zavařené delikatesy ve skle, perníčky, oplatky, zabíjačkové speciality, drátěné výrobky, svíčky a jiné drobnosti.

V odpoledních hodinách začne hlavní program adventních trhů, kdy vystoupí děti ze ZŠ a MŠ Hanušovice a také Divadelní kroužek pod vedením Barbory Hubíkové. Souběžně s vystoupením budou probíhat ve školní jídelně řemeslné vánoční dílničky, kde si děti budou moci z vizovického těsta vyrobit vánoční dekorace.

Během celé akce bude pro návštěvníky nachystáno bohaté občerstvení.

Andrea Merčáková

Připravila
Kamila Tóthova

MAS Horní Pomoraví
a
Město Hanušovice
Vás zvou na

Adventní čas v Hanušovicích

který se koná dne 14. prosince 2012 od 10 hodin
na parkovišti u školní jídelny

PROGRAM:
10.00 – 18.00 Řemeslný jarmark
14.30 Řemeslné dílničky
15.00 Živý Betlém
15.15 Zahájení odpoledního programu starostkou města Hanušovice
15.30 – 16.30 Vystoupení dětí z MŠ a ZŠ Hanušovice
16.35 – 16.50 Vystoupení dětí z Divadelního kroužku Hanušovice
16.55 – 18.00 Slavnostní rozsvícení vánočního stromu a společné zpívání koledí

Občerstvení (punč, svařák, čaj, medovina, klobásy) zajištěno po celý den!
Po celý den možnost zakoupení zabíjačkových specialit!
Prodej lípek, svíček, národního výrobků a produktů „jeseňníky originální produkt“ – pečivo, zavařené maso, kompoty, svíčky...

Na návrhu tohoto plakátu se podílely děti ze ZŠ Hanušovice

Akce se koná za podpory
Olomouckého kraje

Letošní drakiáda byla s rekordní účastí

Ve Vysoké se uskutečnila na louce vedle nově zbudovaného Dětského ráje další drakiáda. Letošní účast byla rekordní. Pouštět draky přišlo nebo přijelo skoro sedmdesát milovníků zábavy pod širým nebem.

Parkoviště na Centrálním náměstí se brzy zaplnilo auty, tak jak jsme tady zvyklí v zimní sezóně, když se tu lyžuje. Nejvzdálenější účastníci přijeli až z Velkých Losin, Vikýřovic, Rapotína, Šumperka, Raškova a samozřejmě Brna.

V krásném větrném sluncem zalitým odpoledni si na své přišly nejen děti, ale i dospělí. Občerstvení bylo pro všechny zdarma a děti si odvezly domů nejen plno pěkných zážitků, ale i spoustu bonbónů, čokolád a drobných dárečků.

Zvláštní cenu za „NEJVĚTŠÍHO DRAKA“ převzala z rukou Libora z hor Zuzka Svobodová, která na drakiádu začala trénovat už

v září na letním kině, kdy si udělala největšího draka.

Další akce se u nás konala 17. listopadu. Tentokrát to byl lampiónový průvod s tradičními langoši u Lišků.

Libor Lužák

Na jaře fotbalisté začnou z 9. místa

Fotbalisté Sokola Malá Morava mají za sebou dvanáct utkání podzimní části okresního přeboru REDMAN - III. třídy mužů, skupiny A. Čtyři vítězství a tři remízy jim do zimní přestávky zajistily deváté místo v tabulce.

Přinášíme vám poslední známé výsledky našich fotbalistů spolu s aktuální tabulkou.

Ruda n. M. B - Malá Morava 1:1 (30 diváků, branky: Mítáš Marcel - Marčan Vladimír; Rozhodčí: Langhammer Luděk st.; ŽK: Kallas Pavel - Új Ladislav).

Malá Morava - Jestřebí A 0:6 (30 diváků, Branky: Němec Tomáš 2, Krátký Michal, Lukáč David, Mička Lukáš, vlastní; Rozhodčí: Česka Jiří; ŽK: Zerzán Pavel, Tóth Michal, Új Ladislav - Lukáč David, Švoma Lukáš).

Bratrušov - Malá Morava 7:4 (40 diváků, Branky: Lipka Lukáš 4, Matys David 3 - Mišálko Antonín, Marčan Vladimír, Kročil Jaroslav, Klemeš Libor; Rozhodčí: Profous Petr; ŽK: Balody Radim - Tóth Michal).

Leština B - Malá Morava 8:1 (57 diváků, Branky: Žák Petr 3, Lepka Jiří, Hojgr Pavel, Puchr Roman, Kleibl Petr, Puchr Martin - Tóth Michal; Rozhodčí: Čožík Petr; ŽK: 0 - Hnátek Zdeněk).

1. Leština B	12	10	1	1	57:13	31
2. Jedlí	12	10	1	1	33:11	31
3. Bratrušov	12	7	1	4	40:29	22
4. Jestřebí A	12	6	2	4	32:18	19
5. Kamenná	12	6	1	5	32:28	19
6. Štítý B	12	6	1	5	27:26	19
7. Lesnice B	12	5	2	5	22:20	17
8. Rapotín B	12	5	1	6	18:26	16
9. Malá Morava	12	4	3	5	26:31	15
10. Bohdík B	12	5	0	7	21:28	15
11. Ruda n. M. B	12	4	2	6	15:28	14
12. Nový Malín B	12	1	3	8	8:34	6
13. Petrov-Sobotín B	12	0	0	12	7:46	0

